

Arvsfondsdelegationen

Verksamhetsberättelse för 2008

INNEHÅLL

FÖRORD	3	INFORMATION OCH ERFARENHETSSPRIDNING	22
INLEDNING	4	UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	24
Allmänna arvsfonden	4	Ansökningar till Arvsfonden 2008	24
Arvsfondsdelegationen	4	Uppföljning av enskilda projekt	25
Allmänna arvsfondens förvaltning	6	Arvsfondens projekt ur ett könsperspektiv	26
När arvsfonden får egendom	7	Utvärderingar	26
Kostnader för förvaltning och administration	8	Erfarenhetsspridning	29
FÖRDELNING AV STÖD ÅR 2008	10	SAMMANFATTANDE RESULTATBEDÖMNING	30
Antal beslut tagna av Arvsfondsdelegationen	10	VERKSAMHETENS INRIKTNING FÖR 2009	32
Översiktlig beskrivning av hur medlen ur Allmänna arvsfonden har disponerats	11	TILLDELADE MEDEL PER ORGANISATION 2008	35
Redovisning av beviljade medel per målgrupp	12		
Geografisk fördelning av beviljade medel	14		
Projekt inom de prioriterade områdena	15		
Arvsfondens stöd fördelat per organisationskategori	17		
Fördelningen av lokalstöd	18		
FÖRDELNING AV STÖD GENOM SÄRSKILDA SATSNINGAR	19		
Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande	19		
Ungars psykiska ohälsa	20		

DESIGN: NAVIGARE KOMMUNIKATION
OMSLAGSBILDER: MATS HEMSTRÖM, KENT LUNDQUIST, LINUS HÖÖK,
MIKKEL ØRSTEDHOLM

FÖRORD

Den ideella sektorn fick under 2008 ett stort erkännande som samhällsaktör. Regeringen skrev under året nämligen under en historisk överenskommelse om långsiktiga principer och åtaganden med företrädare för den idéburna sektorn. Den kvalitet, erfarenhet och unika funktion som många ideella organisationer besitter kan därmed komma fler till del.

Som ordförande i Arvsfondsdelegationen ser jag ideligen exempel på den avgörande roll som föreningar har i enskilda personers vardag. Det kan röra sig om kulturverksamheters anpassningar till barns villkor, ungdomars delaktighet i samhället eller förbättrad tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Under året fick över 400 projekt över hela landet dela på nästan 380 miljoner kronor ur Arvsfonden. Det är det högsta beloppet i fondens historia.

Bland projekten finner man lokala projekt som ombyggnaden av ett ridhus i Arvidsjaur och tillbyggnaden av ett klubbhus i Strövelstorp. I projektportföljen finns även stora nationella satsningar som projektet "Akta huvudet", som syftar till att minska våldet bland unga människor.

De utvärderingar som görs av oberoende forskare visar att pengarna förvaltas väl av de föreningar som får ekonomiskt stöd ur fonden. Drygt hälften av alla projekt lever vidare efter det att finansieringen ur Arvsfonden upphört. Det betyder att medlen gör nytta inte bara för dem som deltar i projektet, utan som en investering i samhället.

Jag lägger ännu ett lyckat år till handlingarna och ser fram emot en spännande fortsättning!

Ragnwi Marcelind
Ordförande

INLEDNING

Allmänna arvsfonden bildades 1928 och har sedan starten använts för att driva samhällsutvecklingen framåt för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Myndigheten Arvsfondsdelegationen har som uppgift att fördela stöd ur fonden, följa upp arvsfondsprojekt samt informera om fondens ändamål och fondmedlens användningsområde. Fonden förvaltas av Kammarkollegiet.

Verksamhetsberättelsen inleds med en mycket kortfattad redogörelse för Allmänna arvsfondens förvaltning, följt av en översiktlig beskrivning av hur Allmänna arvsfondens medel har fördelats under 2008. Därefter redovisas de informationsinsatser som Arvsfondsdelegationen genomfört för att göra Allmänna arvsfonden mer känd samt myndighetens verksamhet vad gäller uppföljning och utvärdering. Den planerade inriktningen av Arvsfondsdelegationens verksamhet för 2009 anges i ett avslutande kapitel. Till sist redovisas en förteckning över de organisationer som erhöll stöd under 2008.

ALLMÄNNA ARVSFONDEN

Enligt ett beslut av riksdagen 1928 utslöts

kusiner och mer avlägsna släktingar från arvsrätt. Samtidigt bildades Allmänna arvsfonden. Kvarlåtenskap efter personer utan nära släktingar, och som inte skrivit testamente, ska istället tillfalla arvsfonden. Fonden har till ändamål att främja nyskapande och utvecklande verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Närmare bestämmelser finns i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden, den så kallade arvsfondslagen.

ARVSFONDSDELEGATIONEN

I arvsfondslagen samt i förordningen (2004:484) om Allmänna arvsfonden regleras Arvsfondsdelegationens arbetsuppgifter. Delegationen ska fördela stöd ur fonden, följa upp projekt som beviljats stöd samt informera allmänheten om fondens ändamål och användningsområde. Arvsfondsdelegationen består av sju ledamöter som utses av regeringen. Majoriteten i delegationen utgörs av sakkunniga personer utanför Regeringskansliet och majoritetsbeslut gäller vid beslut om tilldelning av medel ur fonden. Ledamöterna är utsedda av regeringen och är utvalda så att expertis och företrädare finns för

frågor som rör fondens tre målgrupper.

Arvsfondsdelegationens ledamöter under 2008:

- Ordförande *Ragnwi Marcelind*, statssekreterare, Socialdepartementet
- Vice ordförande *Christer Hallerby*, statssekreterare, Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Övriga ledamöter:

- *Gunilla Malmborg*, departementsråd, Socialdepartementet (entledigades under 2008)
- *Benny Marcel*, avdelningschef, Statens Kulturråd
- *Lotta Axelsson*, kanslichef, Socialdemokraternas kansli Stadshuset
- *Malin Ekman Aldén*, ämnessakkunnig, Socialdepartementet
- *Susann Forsberg*, avdelningschef, Hjälpmedelsinstitutet
- *Arjun Bakshi*, processledare, Sveriges Kommuner och Landsting (förordnades under 2008)

Ärendehantering

Arvsfondsdelegationens sekretariat består av ett kansli placerat i Socialdepartementet. De

Från dödsbo till projekt

ansökningar om projekt- och lokalstöd som kommer in till Arvsfundsdelegationen hanteras av kansliet. Vid bedömningen av ansökningar har kansliet i viss utsträckning tillgång till den breda kompetens som finns i Regeringskansliet. Kansliet har även möjlighet att inhämta synpunkter från referenspersoner på andra myndigheter och organisationer. På det sättet får ansökningarna en allsidig bedömning och de förslag till beslut som kansliet föredrar för delegationen kan kvalitetssäkras. Alla ärenden som rör Allmänna arvsfonden registreras i Arvsfundsdelegationens diarium, som också fungerar som projektdatabas.

Projektstöd

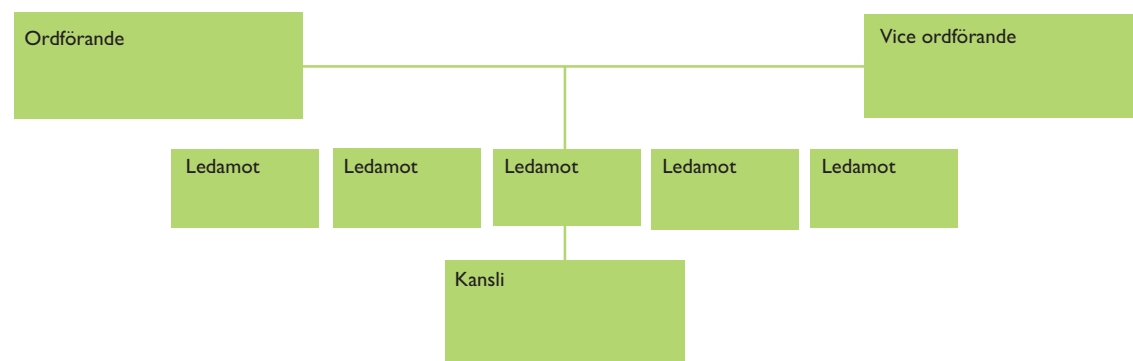
Allmänna arvsfonden har, enligt 5–7 § arvsfondslagen (1994:243), till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktions-

nedsättning. Stöd ur fonden ska i första hand lämnas till verksamhet som är nyskapande och utvecklande. De som kan erhålla stöd är organisationer som bedriver ideell verksamhet, men offentlig huvudman kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Så kan till exempel en kommun beviljas stöd för att genomföra ett projekt. I sådana fall ställs särskilt höga krav på att projektet är nyskapande och

bedrivs i nära samarbete med ideell förening. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag. Ett projekt kan enligt praxis beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under normalt högst tre år och en plan ska finnas över hur verksamheten beräknas fortsätta efter projektets slut samt hur projektets erfarenheter tas till vara och sprids. För samtliga projekt tas beslut om stöd för ett år i taget. Stöd ges inte till reguljär föreningsverksamhet.

Projekt som beviljas stöd ska kunna bidra till att berörda målgruppers villkor och förutsättningar förbättras och utvecklas. En bedömning görs i vilken utsträckning företrädare för barn, ungdomar eller personer med funktionsnedsättning själva är delaktiga i planeringen och genomförandet av projektet – en bedömning av den så kallade brukardelaktigheten. På samma sätt görs en bedömning av graden av nyskapande och

Organisation

Ansökningens väg

utveckling i projektet. Syftet är att ge stöd till projekt som kan verka framåtsyftande och inspirera andra organisationer att starta liknande verksamhet.

Lokalstöd

Stöd kan även lämnas till ideella föreningar för del av kostnader för om-, till- och nybyggnad av lokaler om sådana åtgärder krävs för att på orten nyskapande och utvecklande verksamhet ska kunna genomföras. Detta stöd är villkorat på så sätt att det avskrivs under en tioårsperiod och ska återbetalas om anläggningen/lokalen används till annat ändamål än vad som överenskommit under denna tid. Lokalerna ska ägas av den sökande organisationen eller vara hyrda med långtidskontrakt. Den som beviljas stöd ska också bidra till finansieringen av projektet med en inte oväsentlig del. Under beredningen av sådana ansökningar hämtas alltid uppgifter in om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Krav på redovisning

Varje mottagare av stöd ur Allmänna arvsfon-

den ska senast det datum som anges i beslutet om stöd lämna en skriftlig redovisning av projektarbetet till Arvfondsdelegationen. Dessutom ska en ekonomisk redovisning för hur det beviljade beloppet har använts lämnas. Redovisningen ska vara bestyrkt av godkänd eller auktoriserad revisor. Redovisningen granskas och måste godkännas innan beslut om projektets nästkommande år kan fattas.

ALLMÄNNA ARVSFONDENS FÖRVALTNING

Allmänna arvsfonden förvaltas av Kammarkol-

legiet som en särskild fond. Kollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Kollegiets kapitalförvaltning sker i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som önskemålet om värdebeständighet. En tiondel av de medel som tillfallit fonden under ett år läggs till fonden. Återstoden får tillsammans med direktavkastningen delas ut.

Fondens bokförda värde uppgick den 31 december 2008 till 2 322 miljoner kronor och marknadsvärdet till 3 354 miljoner kronor. Se tabell 1. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets aktie-, aktieindex- och räntekonsortier. Vid 2008 års utgång var 62,3 procent placerade i aktiekonsortiet, 27,2 procent i räntekonsortiet och 0,7 procent i likvida tillgångar.

Under det gångna året har fonden i genomsnitt haft 66,8 procent placerat i aktiekonsortiet, 4,8 procent placerat i aktieindexkonsortiet,

Tabell 1 Fondens värdeutveckling, mkr

År	2008	2007	2006	2005	2004
Bokfört värde					
Tillgångar	2 502	2 137	1 583	1 449	1 309
Skulder	180	150	117	133	310
Summa bokfört värde	2 322	1 987	1 466	1 316	999
Marknadsvärde					
Tillgångar	3 534	4 697	4 804	4 197	3 307
Skulder	180	150	117	133	310
Summa marknadsvärde	3 354	4 547	4 687	4 064	2 997

Tabell 2 Fondens tillgångar, mkr

Tillgång	31-dec 2008	Netto- placerat	Värde- förändring	31-dec 2007	Dir avk 2008
Aktiekonsortiet	960	-398	41	1 317	63
Räntekonsortiet	2 202	22	-1 169	3 349	123
Aktieindexkonsortiet	346	5v8	-172	0	18
Bankmedel	26	-5	0	31	2
Summa tillgångar	3 534	137	-1 300	4 697	206

27,6 procent i räntekonsortiet och 0,8 procent i likviditet. Vidare har fonden nettoköpt i aktiekonsortiet för 22 miljoner kronor, i aktieindexkonsortiet för 518 miljoner kronor och sålt i räntekonsortiet för 398 miljoner kronor. Erhållna utdelningar från konsortierna uppgick till 205,8 miljoner kronor. Se tabell 2.

Avkastningen i räntekonsortiet var under året 7,8 (3,1) procent jämfört med index 8,4¹ (3,2) procent. Avkastningen i genomsnitt per år för den senaste femårsperioden var 4,52 procent jämfört med index 4,2 procent.

Under år 2008 har aktiekonsortiet haft en avkastning på -35,1 (-4,8) procent att jämföra med index² -33,7 (1,4) procent. För den senaste femårsperioden har avkastningen i genomsnitt varit 2,13 procent per år att jämföra med index

5,0 procent. Under år 2008 har aktieindexkonsortiet haft en avkastning på -30,8 procent att jämföra med index³ -30,6 procent. Aktieindexkonsortiet startade 2008.

Under året har fonden tillförts 557 (494) miljoner kronor från influtna arvsmedel och avkastning från kapitalförvaltningen. Utbetalningar av stöd för att främja ändamål och för administration av fonden har gjorts med 400 (371) miljoner kronor.

Kammarkollegiet har under 2009 låtit utföra en extern utvärdering av kapitalförvaltningen i de båda konsortierna. Utvärderingen som gäller för perioden 2004–2008 har utförts av Wassum Investment Consulting. Resultatet visar att räntekonsortiets positiva resultat de senaste fem åren är mycket konkurrenskraftigt medan aktieförvalt-

ningens prestation ej har varit tillfredsställande.

Totalt fanns vid årsskiftet 2008/09 ett belopp uppgående till 903 miljoner kronor tillgängligt för Arvsfondsdelegationen att fatta beslut om under 2009.

NÄR ARVSFONDEN FÅR EGENDOM Arv till fonden

Om någon avlider utan att efterlämna make eller närmare släktingar än kusiner får arvsfonden egendomen i arv om egendomen inte testamenterats till någon annan och detta testamente godkänns av Kammarkollegiet för fondens räkning. Om den avlidne var änka eller änking tillfaller arvet arvsfonden endast om det därutöver inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidne maken. En förutsättning är att dessa till exempel inte uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare fått ut vad de är berättigade till. Förutom genom arv kan fonden också få egendom genom bland annat förmånstagarförordnande i försäkringsavtal, gåva eller testamente.

God man förordnas

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden när dödsfall inträffar, och fonden inte uteslutits från arv genom testamente ska Kammarkollegiet förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid

¹ Stockholmsbörsens obligationsindex, Alla 1–3 år

² 80 procent SIX30 Return Index Cap och 20 procent MSCI World Net (developed)

³ SIX30 Return Index Cap

bo-utredningen och sköter det praktiska arbetet med dödsboet. Vidare står den gode mannen under kollegiets tillsyn. När boutredningen är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden. Medlen tas upp i fondens redovisning vid den tidpunkt de betalas in till fonden.

Boet avvecklas

Kammarkollegiet företräder arvsfondens intressen och ser till att boet avvecklas på ett riktigt sätt. Under 2008 kom det in 1 612 arvsfundsärenden till kollegiet. I dessa fanns det ett testamente i 1 138 fall med begäran om att kollegiet skulle godkänna den avlidnes testamente till förmån för någon annan än fonden. De flesta testamentena godkändes av kollegiet. Antalet dödsbon där egendom, helt eller delvis, skulle avvecklas för arvsfondens räkning uppgick till 553. Under 2008 kom det in 318 miljoner kronor netto till arvsfonden.

Arv avstås

En strävan är att avveckla berörda dödsbon så snabbt som möjligt så att likvida medel kommer arvsfonden tillgodo och kan delas ut för dess ändamål. I vissa fall får arv eller försäkringsbelopp, som arvsfonden fått, avstås till någon annan. Det får ske om det med hänsyn till

uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja. Arv eller försäkringsbelopp får också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kan anses skäligt.

Vidare får arv som utgörs av egendom, vilken är av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårdssynpunkt, avstås till juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl får samtidigt till den som tar emot egendomen ett belopp av det arv, som tillfallit fonden, avstås för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen.

Under 2008 kom det in 111 ansökningar om avstående till Kammarkollegiet.

En sådan ansökan ska ges in till kollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden. Kollegiet beslutar om avstående när värdet av den egendom som ansökan avser inte överstiger två miljoner kronor enligt bouppteckningen. I övrigt beslutar regeringen om avstående. Under 2008 har beslut fattats om avstående från arv till ett bouppteckningsvärde av nästan 36 miljoner kronor.

KOSTNADER FÖR FÖRVALTNING OCH ADMINISTRATION

Allmänna arvsfonden används för att täcka Kammarkollegiets kostnader för förvaltning och

Tabell 3 Förvaltnings- och administrationskostnader, mkr

År	2008	2007	2006	2005	2004
<i>Kammarkollegiet totalt</i>	13,8	13,3	14,8	14,1	12,3
Dödsboavveckling m.m.	11,3	10,8	9,9	9,9	8,7
Fondförvaltning	2,1	2,0	4,5	3,8	3,2
Utbetalning av beviljat stöd	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
<i>Regeringskansliet/Arvsfondsdelegationen totalt</i>	20,7	17,4	17,1	12,5	10,1
Personalkostnader	10,6	10,3	9,8	7,6	6,2
Förvaltningskostnader	5,0	4,8	4,6	3,7	1,6
Informations- och utvärderingsinsatser	5,1	2,4	2,6	1,2	2,3
<i>Ungdomsstyrelsen totalt</i>	0	0,5	1,8	2,1	1,9
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	34,5	31,2	33,7	28,7	24,3

administration av dödsboavveckling, fondförvaltning och utbetalningar av projektmedel. På samma sätt används fonden för att täcka Arvsfondsdelegationens kostnader för handläggning av projektansökningar och projektredovisningar samt för informations- och utvärderingsverksamhet.

Den mest noterbara utvecklingen av kostnaderna som redovisas i tabell 3 hänförs till Arvsfondsdelegationen. De ökade förvaltningskostnaderna för Arvsfondsdelegationen de senaste åren beror delvis på att delegationen sedan den 1 juli 2004 betraktas som en från Regeringskansliet fristående myndighet. Detta innebär att Arvsfondsdelegationen åläggs att betala en schablonkostnad för lokaler, IT och service. Schablonkostnaden uppgår till 270 000 kronor per anställd och år och är densamma för alla myndigheter lokaliserade i Regeringskansliets lokaler. Förutom detta har en förstärkning av delegationens kansli genomförts successivt under de senaste åren, samtidigt som informationsarbetet intensifierats. Under 2008 genomfördes ett antal större aktiviteter för att uppmärksamma att det var 80 år sedan Allmänna arvsfonden bildades. Under året avslutades dessutom de av regeringen beslutade treåriga satsningarna för att främja barn- och ungdomskultur samt motverka ungas psykiska ohälsa. Även detta genererade ökade

kostnader under året. Slutligen kan nämnas att den flytt som genomfördes till nya lokaler medförde ökade kostnader i form av inköp av ny utrustning med mera.

Mätt som andel av beslutade projektmedel uppgår driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationen under 2008 till 5,2 procent. Tabell 4 visar utvecklingen av driftskostnaderna i förhållande till beslutade projektmedel.

Tabell 4 Arvsfondsdelegationens driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel, %

	2008	2007	2006	2005
Andel driftskostnader	5,2	4,9	5,6	3,9

Trots att driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationen har ökat kontinuerligt under perioden har andelen driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel inte ökat i samma utsträckning. Andelen har tvärtom minskat jämfört med för två år sedan. Förklaringen är att volymen beslutade projektmedel har ökat i ungefär samma takt som driftskostnaderna.

Under tidigare år beviljades de enskilda projekten egna utvärderingsmedel, men sedan 2006 anlitar myndigheten själv alla utvärderare som finansieras med arvsfondsmedel. Under 2008 var kostnaderna för dessa utvärderingsinsatser drygt 3,3 miljoner kronor. Om även

dessa kostnader medräknas uppgår driftskostnaderna till 6,0 procent. Föregående år var samma andel 6,1 procent.

När regeringen vid tidigare tillfällen har beslutat om särskilda satsningar med medel ur Allmänna arvsfonden och beslutat att ställa arvsfondsmedel till förfogande för annan myndighet har 10 procent avsatts för motsvarande kostnader. Driftskostnaderna för Arvsfondsdelegationen är således låga i förhållande till de medel som myndigheten beslutar om. Driftskostnaderna är även låga om man jämför Arvsfondsdelegationen med andra projektstödande verksamheter.

En annan intressant indikator kan vara driftskostnaderna i förhållande till antalet beslut som fattas. I tabell 5 visas utvecklingen av dessa enhetskostnader över tid. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader förutom utvärderingarna.

Tabell 5 Arvsfondsdelegationens driftskostnader i förhållande till beslutade projektmedel, kr

	2008	2007	2006	2005
Driftskostnad/beslut	12 200	12 400	12 100	8 900

Även denna indikator visar att driftskostnaderna i förhållande till verksamheten har stabiliserats under 2008.

FÖRDELNING AV STÖD ÅR 2008

Under år 2008 inkom det 1 999 ärenden till Arvsfondsdelegationen, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med året innan. Se tabell 6. Av ärendena var 1 586 ansökningar om stöd ur fonden. Det innebär att ansökningarna om stöd ur Arvsfonden ökade med drygt 10 procent under 2008. En annan positiv utveckling är den långsiktiga trenden mot minskade volymer ansökningar från enskilda personer, eftersom enskilda inte kan få stöd. Sett över femårsperioden har antalet ansökningar ökat med drygt 16 procent.

ANTAL BESLUT TAGNA AV ARVSFONDSDELEGATIONEN

Under 2008 har sammanlagt 1 698 beslut fattats enligt tabell 7. Över en femårsperiod har beslutsvolymen ökat med nästan en tredjedel.

Fördelningen av antalet bifall och avslag

De projekt som erhåller stöd ur Allmänna arvsfonden kan delas in på många olika sätt. En naturlig indelning är de tre olika målgrupper som fonden är avsedd att främja. Ett annat sätt är att indela arvsfondsprojekten i de åtta priori-

Tabell 6 Antal inkomna ärenden till Arvsfondsdelegationen

Inkomna ärenden	2008	2007	2006	2005	2004
Barn	423	364	405	386	418
Ungdom	927	838	794	675	577
Personer med funktionsnedsättning	516	500	500	546	608
Inte fondens målgrupper	64	58	66	68	58
Enskilda	69	89	83	108	128
Totalt	1 999	1 849	1 848	1 783	1 789
Fördelade på:					
Ansökningar	1 586	1 438	1 352	1 399	1 364
Övrigt ärende	30	43	45	24	12
Redovisningar	383	368	451	360	413
Totalt	1 999	1 849	1 848	1 783	1 789

Tabell 7 Antal beslut tagna av Arvsfondsdelegationen

År	2008	2007	2006	2005	2004
Bifall	436	369	387	400	347
delegationen	436	369	387	399	246
regeringen	0	0	0	1	101
Avslag	1 184	911	926	926	871
Övriga ärenden	78	122	98	84	64
Totalt	1 698	1 402	1 411	1 410	1 282

terade områden som regeringen angivit. Dessutom är det intressant att särredovisa de särskilda satsningar som genomförs. Särskilda

satsningar innebär att Arvsfondsdelegationen arbetar mer proaktivt för att få in ansökningar på ett visst område under en avgränsad tid.

I genomsnitt har drygt en fjärdedel av ansökningarna, exklusive ansökningar från enskilda personer, beviljats stöd under 2008. Denna andel har, totalt sett, legat konstant över femårsperioden. Andelen ansökningar som får bifall ligger relativt konstant kring 40–50 procent för målgruppen personer med funktionsnedsättning samt i intervallet 20–35 procent för målgruppen barn och ungdomar. Den enda mätbara trenden är att ansökningar som rör ungdoms-

projekt tenderar att få bifall i allt större utsträckning. Utvecklingen sker dock från en i utgångsläget relativt låg nivå.

I tabell 8 redovisas antalet bifalls- respektive avslagsbeslut under åren. Eftersom vissa projekt omfattas av mer än ett beslut under samma år är antalet bifallsbeslut något högre än antalet projekt som fått stöd.

Arvsfondsdelegationen har beslutat avslå 1 184 ansökningar. Orsakerna till avslag har bland annat

varit att projekten inte bedömts vara tillräckligt nyskapande, att ansökan kommit från offentlig huvudman utan samarbete med ideell organisation eller avsett verksamhet som redan finns som reguljär verksamhet. Andra ansökningar har avslagits på grund av att de avsett kostnader för enstaka arrangemang, att de gällt internationell verksamhet eller att ansökan kommit från enskilda personer eller nystartade föreningar.

Redovisningar

Arvsfondsdelegationen fattar projektbeslut för ett år i taget. Innan en fortsättningsansökan kan beviljas ska därför föregående års projektredovisning godkännas. Detta görs i samband med att ansökan för nästkommande år beslutas. Även projektens slutredovisningar granskas. Under 2008 har 300 redovisningar granskats och godkänts. Se tabell 9.

Tabell 9 Godkända redovisningar

	2008	2007	2006	2005	2004
Godkända redovisningar	300	353	380	273	447

ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV HUR MEDLEN UR ALLMÄNNA ARVSFONDEN HAR DISPONERATS

Projekten har ofta sammansatta syften och omfattar många gånger flera av Arvsfondens

Tabell 8 Fördelning av antalet bifall och avslag

Bifall delegationen	2008	2007	2006	2005	2004
Barn	95	66	83	99	76
Ungdom	183	163	139	122	48
Personer med funktionsnedsättning	158	140	154	178	122
Antal projekt	436	369	376	399	246

Bifall regeringen

Barn	0	0	0	0	30
Ungdom	0	0	0	1	11
Personer med funktionsnedsättning	0	0	0	0	60
Antal projekt	0	0	0	1	101
Totalt antal bifall	436	369	376	400	347

Avslag

Barn	237	194	181	204	181
Ungdom	620	433	479	403	337
Personer med funktionsnedsättning	210	163	139	155	173
Inte fondens målgrupper	48	32	44	56	52
Enskilda	69	89	83	108	128
Totalt antal avslag	1 184	911	926	926	871

målgrupper. I den statistik som redovisas har projekten kategoriserats utifrån dess huvudsakliga inriktning.

Under året har 378 miljoner kronor fördelats till projekt efter ansökan till Arvsfondsdelegationen. Det är den största summa i Arvsfondens historia. Av dessa medel har 334 miljoner kronor fördelats genom löpande handläggning av organisationernas egna initiativ och drygt 43 miljoner kronor har fördelats inom ramen för de två särskilda satsningar som Arvsfondsdelegationen ansvarat för. Tabell 10 visar utvecklingen av det stöd som beslutats av Arvsfondsdelegationen.

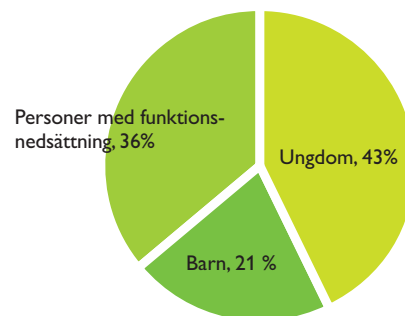
Tabell 10 Utveckling av fördelning av stöd, mkr

	2008	2007	2006	2005	2004
Fördelning av stöd	378,0	339,0	288,9	306,0	234,3

Diagram 1 visar totala fördelningen av beslutade medel per målgrupp. Andelen barn- och ungdomsprojekt har fortsatt att växa. Det betyder dock inte att projektmedlen till gagn för personer med funktionsnedsättning har minskat, se diagram 2. Förklaringen är att totalbeloppet ökat. Det bör i detta sammanhang nämnas att projekt som riktar sig till barn med funktionsnedsättning och ungdomar med funktionsned-

sättning redovisas under rubriken barn respektive ungdom.

Diagram 1 Beviljat stöd 2008 (totalt 378 mkr)

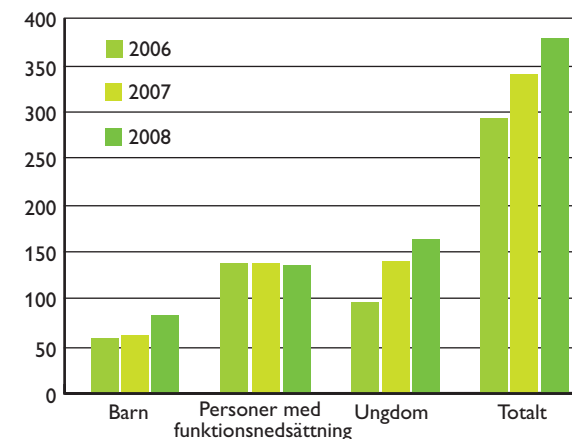

Som framgår av diagram 2 hänförs ökningen till barn- och ungdomsprojekt. Mätt i kronor har beviljade projekt med inriktning på ungdomar tredubblats över en femårsperiod.

Under 2008 beslutades om 162 miljoner kronor till ungdomsprojekt. Det är den högsta nivån i Arvsfondens historia. Vad gäller målgruppen barn var nivån på beslutade medel 81 miljoner kronor. Även det är den högsta nivån någonsin. Orsaken till ökningen av projektmedel för dessa två målgrupper är framförallt de särskilda satsningarna på barn- och ungdomskultur samt mot ungas psykiska ohälsa. Nivån för målgruppen personer med funktionsnedsättning ligger stabilt på en hög nivå. Under 2008 beslutades om stöd till denna målgrupp motsvarande 135 miljoner kronor.

Under året har 41 projekt som rör barn med funktionsnedsättning fått stöd ur fonden motsvarande drygt 41 miljoner kronor och 28 projekt till gagn för ungdomar med funktionsnedsättning har fått stöd med mer än 23 miljoner kronor. Om även dessa projekt skulle räknas in under rubriken personer med funktionsnedsättning uppgår totalsumman för målgruppen till 199 miljoner kronor. Det utgör 53 procent av det totala belopp som utbetalades under 2008.

Diagram 2 Beviljat stöd under 2006 till 2008 (Mkr)

REDOVISNING AV BEVILJADE MEDEL PER MÅLGRUPP

Arvsfondsdelegationen har två stödformer. Den dominerande stödformen är projektstöd, som innebär att föreningen erhåller stöd för ett

projekt under normalt sett högst tre år. Den andra stödformen är lokalstöd, vilket innebär att en förening kan erhålla stöd för ny-, om- och tillbyggnad av en lokal eller anläggning som behövs för att driva en nyskapande och utvecklande verksamhet. I detta avsnitt redovisas översiktligt projekt- och lokalstödsmedel som Arvsfondsdelegationen fattat beslut om. Om inget annat anges gäller redovisning båda stödformerna.

Målgruppen barn

Under 2008 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 80 miljoner kronor till verksamhet för barn enligt tabell 11. Det innebär en ökning med 21 miljoner kronor eller 35 procent jämfört med 2007. De största förändringar mellan 2007 och 2008 är ökningen av projekt som omfattar "Familjestöd" och "Barn i utsatta situationer".

Målgruppen ungdomar

Under 2008 fattade Arvsfondsdelegationen beslut om 162 miljoner kronor till verksamhet för och av ungdom. Se tabell 12. Jämfört med föregående år innebär det en ökning med 22 miljoner kronor eller drygt 15 procent. Den största ökningen jämfört med året innan är inom projektändamålen "Arbete/sysselsättning", "Demokrati/delaktighet" och de två

Tabell 11 Verksamhet till förmån för barn under 12 år, tkr

Projektändamål	Antal projekt	Summa kronor
Bemötande	2	994
Demokrati/delaktighet	4	3 617
Familjestöd	15	15 212
Fritid/Idrott	7	5 305
Förebyggande av brott/våld/mobbning	4	4 805
Hjälpmedel	4	2 991
Information/utbildning	18	14 526
Integration	8	4 404
Kost/motion	1	800
Kultur	3	3 253
Rehabilitering	1	266
Särskild satsning, barn- och ungdomskultur	9	7 615
Tillgänglighet	2	2 875
Barn i utsatta situationer	12	13 920
Total	90	80 583

särskilda satsningarna på barn- och ungdomskultur samt att förebygga ungas psykiska ohälsa.

Målgruppen personer med funktionsnedsättning

Under 2008 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 135 miljoner kronor till verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Se tabell 13, sid 14. Det är en minskning med tre miljoner kronor jämfört med 2007. De mest anmärkningsvärda förändringarna är

Tabell 12 Verksamhet till förmån för ungdomar 12–25 år, tkr

Projektändamål	Antal projekt	Summa kronor
Arbete/sysselsättning	14	10 798
Bemötande	1	1 441
Demokrati/delaktighet	27	27 819
Drogförebyggande	1	1 506
Fritid/Idrott	21	11 863
Förebyggande av brott/våld/mobbning	18	29 976
Hjälpmedel	2	1 417
Information/utbildning	4	5 452
Integration	6	6 809
Jämställdhet/könsroller	19	15 427
Kost/motion	1	710
Kultur	5	2 969
Psykisk ohälsa	6	4 153
Särskild satsning, barn- och ungdomskultur	26	21 877
Särskild satsning, ungas psykiska ohälsa	24	13 884
Ungdomar i utsatta situationer	6	5 943
Total	181	162 045

ökningen för ändamålen "Demokrati/delaktighet" och "Rehabilitering" och minskningen för ändamålet "Familjestöd".

Även om inte äldre är en utpekad målgrupp för Arvsfonden finns det varje år ett antal arvsfondsprojekt som avser personer som kommit upp en bit i ålder. Utöver detta omfattas äldre personer av många projekt inom

området funktionsnedsättning. Det beror på att demens, synskador, hörselskador, rörelsehinder och de flesta andra funktionsnedsättningar är vanligast förekommande i högre åldrar. Under 2008 erhöll sju projekt som riktar sig direkt till äldre personer med funktionsnedsättning stöd ur fonden. Den totala summan av projektstödet uppgick till nästan fem miljoner kronor. Som exempel kan nämnas föreningen Hålsans Natur som fick stöd för projektet "Hund i vården". Projektet syftar till att rätt tränade vårdhundsteam ska börja användas i äldreboenden för människor med demens och i rehabiliteringen för människor som haft stroke eller andra förvärvade hjärnskador.

GEOGRAFISK FÖRDELNING AV BEVILJADE MEDEL

Drygt hälften, 198 miljoner kronor, av de medel som beslutades under 2008 gick till nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en rikshandikapporganisation som tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Den andra hälften, nästan 180 miljoner kronor fördelades till enskilda lokala och regionala projekt över hela landet. Se tabell 14.

Mätt i antal är nästan 60 procent (253 st.) av

Tabell 13 Verksamhet till förmån för personer med funktionsnedsättning, tkr

Projektändamål	Antal projekt	Summa kronor
Arbete/sysselsättning	21	19 261
Bemötande	4	2 530
Demokrati/delaktighet	19	24 418
Familjestöd	2	300
Fritid/idrott	4	2 733
Förebyggande av brott/våld/mobbning	4	4 074
Hjälpmedel	9	3 322
Information/utbildning	30	33 058
Integration	1	1 414
Kost/motion	5	2 722
Kultur	8	6 877
Organisationsutveckling	2	4 325
Psykisk ohälsa	12	6 344
Rehabilitering	21	14 111
Särskild satsning, ungas psykiska ohälsa	1	116
Tillgänglighet	13	9 466
Total	156	135 071

beviljade projekt av lokal eller regional natur, medan resterande 183 projekt utgörs av nationella projekt. Noterbart är att inga lokala projekt i Södermanlands och Gotlands län fick bifall under året.

Flest ansökningar kommer från föreningar i storstadsområdena, vilket är naturligt eftersom där också finns högst antal föreningar och

Tabell 14 Regional fördelning av beviljade medel

Län	Antal avslagna ansökningar	Antal beviljade ansökningar	Summa tkr
Blekinge	13	2	622
Dalarna	35	3	1 201
Gotland	11	0	0
Gävleborg	51	6	2 933
Halland	17	2	1 373
Jämtland	15	1	596
Jönköping	38	11	6 320
Kalmar	25	4	4 320
Kronoberg	30	6	2 608
Norrbottnen	39	14	9 309
Skåne	152	29	23 982
Stockholm	307	71	58 314
Södermanland	24	0	0
Uppsala	14	11	4 472
Värmland	32	6	3 651
Västerbotten	46	15	7 700
Västernorrland	40	4	1 868
Västmanland	20	2	1 468
Västra Götaland	150	42	30 905
Örebro	23	12	9 557
Östergötland	32	12	8 380
Totalt	1114	253	179 579

personer. Föreningar i storstadsområdena är också de som fått flest bifall och flest avslag på inkommande ansökningar.

PROJEKT INOM DE PRIORITERADE OMRÅDEN

I det följande presenteras översiktligt projekt inom de åtta områden regeringen angivit som prioriterade i sin skrivelse till riksdagen. I tabell 15 framgår att drygt 204 miljoner kronor av beslutade medel har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Det motsvarar 54 procent av de medel Arvsfondsdelegationen beslutade om under 2008.

Tabell 15 Projektfördelning inom de prioriterade områdena, tkr

Prioriterade områden	Antal projekt	Summa
Ökat tillträde till arbetsmarknaden	33	25 664
Motverka våld, trakasserier och mobbing	27	39 969
Information och tillämpning av FN:s barnkonvention	7	6 669
Föräldrastöd och främjande av ett stärkt föräldraskap	17	19 210
Främjande av psykisk och fysisk hälsa	61	38 940
Demokrati och delaktighet	41	49 385
Delaktighet i kulturlivet	30	19 340
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	5	4 922
Totalt	221	204 099

I det följande redovisas ett exempel på beviljat projekt per prioriterat område.

Ökat tillträde till arbetsmarknaden SFI-hjälplärare med funktionsnedsättning

Föreningen Macken i Växjö reparerar prylar som annars skulle ha slängts på kommunens återvinningsstationer, försäljning sker i Mackens butik. Föreningen har för närvarande möbel-, cykel-, elektronik- och textilverkstad. Syftet är att erbjuda meningsfulla arbeten åt människor med funktionsnedsättning och samtidigt bedriva en alternativ SFI-undervisning för personer med utländsk bakgrund. Pedagogiken bygger på att SFI-eleverna handleds av funktionsnedsatta personer som själva har erfarenhet av att arbeta i verkstäder. Handledarna rekryteras genom Försäkringskassan. Språket som eleverna har med sig från verkstäderna i form av arbetsblad eller ordlistor tas sedan upp i svenskundervisningen av utbildad svensklärare och går igenom med böjningsformer, verbformer etcetera. Svenskundervisningen är förlagd till Mackens verkstäder. Projektet samarbetar med Försäkringskassan i Växjö och Handikapprörelsens Idé- och Kunskapscentrum. Att kombinera en rehabiliteringsinsats med en nyskapande inlärningsmetod för SFI är nytt i detta projekt. Modellen har bedömts vara tillämpningsbar för andra kommuner i landet.

Motverka våld, trakasserier och mobbing

”Akta huvudet”

Detta pilotprojekt är ett samarbete mellan

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft, Studieförbundet i Norra Storstockholm, Unga KRIS och Karolinska Institutet University Press, KIUP. Syftet är att minska våld bland unga människor, med fokus på våld mot hjärnan. Detta görs genom att påverka ungdomars attityder och förhållningssätt till våld, öka deras förståelse för våldets mekanismer, fördjupa deras kunskaper om våldets konsekvenser samt belysa kopplingen mellan våld och droger. Inom ramen för projektet kommer ungdomarna att reflektera över egna värderingar och förhållningssätt. Målet är att ta fram och testa modeller för att utveckla ett hållbart koncept för informations- och påverkansarbete i form av en interaktiv film ”Slänten”, workshops, föreläsningar, påverkansprogram, enskilda samtal, webbportal och böcker med mera. Konceptet kommer att testas i samarbete med projektets målgrupp, det vill säga barn och ungdomar samt personer som arbetar runt målgruppen. Andra samarbetspartners är bland annat Resursteamet och Akutmottagningen på Södersjukhuset samt Rehabiliteringsmedicin på Danderyds sjukhus.

Information och tillämpning av FN:s barnkonvention

Barn på landsbygd

Länsbygdrådet i Östergötland visar utifrån barnets perspektiv på den situation som utgör

vardagen för barn på landsbygden och för deras familjer. Projektet samlar in och presenterar goda exempel på hur landsbygdsbarnens särskilda behov tillgodoses i olika delar av landet samt visar hur situationen kan förbättras så att barnperspektivet i högre grad kan genomsyra planer och styrdokument i kommunerna.

Projektet genomförs på följande nio platser i landet. Pålänge i Kalix kommun, Offerdal i Krokoms kommun, Venjan i Mora kommun, Ekesjö i Finspångs kommun, Styrso i Göteborgs kommun, Vedum i Vara kommun, Sankt Anna i Söderköpings kommun, Rydsnäs, i Ydre kommun och Böda i Borgholms kommun. Rådet ska genomföra ett barn- och ungdomskonvent i maj 2009 med fokus på landsbygdsfrågor. Barn och ungdomar från de nio kommunerna kommer att på olika sätt diskutera hur de vill att det ska vara att leva på landsbygden. En seminarierie med tre regionala seminarier anordnas där också goda exempel presenteras. Under våren 2009 anordnas en konferens med tema Barn och unga på landsbygden i samarbete med Länsstyrelsen i Östergötland.

Föräldrastöd och främjande av ett starkt föräldraskap

Stöd till barn och ungdomar som förlorat ett nyfött syskon

Spädbarnsfonden är en ideell rikstäckande

organisation. Föräldrar med egen erfarenhet av att förlora barn utgör grunden för föreningens arbete. I projektet bildas samtalsgrupper med män och kvinnor med syfte att diskutera vad för praktiskt och känslomässigt stöd som behövs i denna situation. Vilka råd vill föräldrar ge till andra föräldrar som mist ett barn och som har syskon till barnet, vilka råd vill föräldrarna ge till personal som möter föräldrar som mist ett barn? Den andra delen av projektet är att via Spädbarnsfondens hemsida samla in data som ska analyseras och sammanställas och leda till ett handlingsprogram.

Främjande av fysisk och psykisk hälsa

Egalia

RFSL vill motverka och förebygga HBT-ungdomars psykiska ohälsa, bryta målgruppens etniska och sociala segregation och utveckla deras deltagande i samhälls- och kulturlivet. Man vill erbjuda målgruppen ledarledda målgruppsanpassade aktiviteter två kvällar i veckan i RFSL:s lokaler där HBT-ungdomar får möjligheter att träffas. Aktiviteterna ska innehålla kreativa skapande verksamheter, utbildning inom data, foto, lajv, snickeri, musik och teater. Dessutom ledarledda samtalsgrupper som ska arbeta med ungdomarnas komma-ut process och identifikation. Ungdomarna är med och styr innehållet i aktiviteterna, samtalsgrupperna och de utbild-

ningar som skapas. Det finns inga liknande verksamheter där HBT-ungdomar kan träffas i miljöer fria från alkohol. Målsättningen är att skapa en bra kombination av fritidsgårdsverksamheter, utbildning, samtalsgrupper och individuellt stöd.

Under de två första åren har Egalia varit öppet för ungdomar två kvällar per vecka. Flertalet av ungdomarna har deltagit i samtalsgrupper. En teatergrupp från Egalia har uppträtt vid olika festivaler. En grupp har gjort en tidning om HBT-frågor. 40 personer har gått en kurs i självförsvar, 50 personer deltog i ett scenprojekt med framträdanden. Man har besökt museer och gjort studiebesök på olika ungdomsgårdar, sjukhus och ungdomsmottagningar.

Demokrati och delaktighet

Magma – Mer för fler

Projektets huvudsyfte är att minska ungdomars utsatthet och utanförskap genom att skapa en mötesplats där unga blir sedda och olika ungdomsgrupper ska kunna mötas på lika villkor. Projektet, som genomförs av Föreningen Ungdomens Hus i Uppsala, går ut på att skapa ett meningsfullt fritids- och kulturcentrum utifrån verklig brukardelaktighet. De metoder projektet använder sig av handlar uteslutande om att ge unga makt och inflytande. Via projektet ska unga få tillgång till en

mötesplats där de är trygga, har möjlighet att träffa kompisar och möta andra unga, få stöd och handledning när det gäller att förverkliga sina idéer, nätverka, delta i roliga aktiviteter och möta vuxna. Magma ska vara som en spindel i nätet i Uppsalas kulturliv och bli en naturlig länk mellan underground och etablérat, utkant och city, kultur och samhälle samt ungdoms- och vuxenvärld. Den stationära verksamheten kommer att ha sin bas i Ungdomens hus. Projektets mobila verksamhet ska förflyttas mellan områden, fritidsgårdar, skolor och andra mötesplatser med hjälp av en buss. Bussen kommer att fyllas av olika kreativa saker som screen, pins och skate. Den mobila verksamheten kommer att fungera uppsökande med avsikt att fler unga ska få ta del av projektet och för att nå målgrupper som annars inte skulle delta. Projektet bedöms vara nyskapande med utgångspunkt i att ungdomarna i Ungdomens hus har ett helhetsperspektiv i en annars segregerad stad. Projektet handlar uteslutande om delaktighet och möjliggör att möten uppstår mellan ungdomar som vanligtvis inte träffas.

Delaktighet i kulturlivet

Barnkulturhuset Palatset

Föreningen Zingo ska bygga Sveriges nationalscen för barnkultur i Gamla Riksarkivet på

Riddarholmen i Stockholm. De har fått stöd för att skapa och pröva former, metoder och modeller för barnens inflytande i processen, under och efter uppbyggnadsperioden. Huset ska innehålla möjligheter för barn till ett brett utbud av teater, musik, dans, barnfilmsbiograf och barnkonstverkstad, såväl i traditionell bemärkelse som i nyskapande och experimenterande. Barns och ungdomars delaktighet ska genomsyra all verksamhet. Det åtta våningar höga huset ska heta Palatset och bli till en känd hemvist för barnkultur i ett brett perspektiv.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Nationellt kunskapscenter för bostadsanpassning

Syftet med projektet är att genom information och utbildning om bostadsanpassning underlätta för personer med funktionsnedsättning att leva självständigt i en väl fungerande bostad. Målgrupp för projektet är personer som behöver bostadsanpassning, handläggare av ärenden om bostadsanpassning, tillverkare av bostadsanpassningsprodukter m.fl. Projektet ska skapa en IT-portal med information om bostadsanpassning och en utställning av produkter i virtuellt uppbyggda miljöer. Projektet genomförs av Riksförbundet för Trafik-, Olycksfalls- och Polio-skadade, RTP i samarbete med bland annat De

Handikappades Riksförbund, DHR, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, NHR, Reumatikerförbundet och Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar, RBU.

ARVSFONDENS STÖD FÖRDELAT PER ORGANISATIONSKATEGORI

Ansökningarna kommer från ett brett spektra av organisationer och föreningar runt om i landet. Allt från stora etablerade och välkända intresseorganisationer till små lokala idrottsföreningar. En fördelning av såväl antalet organisationer som fått stöd samt volymen beviljade medel per organisationstyp visas i tabell 16.

Handikapporganisationerna svarar för flest projekt. Jämfört med 2007 har något fler handikapporganisationer fått medel. Även stödet till kulturföreningar har ökat. En möjlig förklaring till att dessa båda kategorier har ökat kan vara de satsningar med inriktning på kultur respektive psykisk ohälsa som avslutades under 2008. Satsningarna har rönt stor uppmärksamhet både via Arvsfondens egna informationskanaler och externt i media.

Tabell 16 Beviljat stöd fördelat på olika kategorier av organisationer, tkr

Organisationskategori	Antal org	Summa
Handikapporganisationer	71	111 516
Idrottsföreningar	25	17 347
Kulturföreningar	35	34 862
Offentlig huvudmän	28	30 509
Organisationer bildade på etnisk grund	13	12 851
Sociala organisationer	36	34 979
Stiftelser	23	38 033
Studieförbund	26	20 005
Trossamfund	4	1 755
Ungdomsorganisationer	21	21 375
Övriga	58	54 465
Totalt	340	377 699

Under 2008 har antalet ansökningar från organisationer bildade på etnisk grund fördubblats. Majoriteten av de inkomna ansökningarna kommer från afrikanska organisationer och föreningar följt av organisationer med ursprung i mellanöstern. Antalet beviljade projekt var dock något färre än föregående år. De projekt som beviljats medel avser främst integration och om stöd till personer med funktionsnedsättning.

FÖRDELNINGEN AV LOKALSTÖD

Under 2005 ändrades gällande praxis så att det numera räcker att verksamheten som kräver lokalen/anläggningen är nyskapande och utvecklande på orten. Kravet på nyskapande är

Tabell 17 Fördelning av lokalstöd

	2008	2007	2006	2005	2004
Antal lokalstödsprojekt	23	19	11	12	4
Beviljade lokalstödsprojekt (mkr)	15,5	12,9	7,0	4,3	1,8

därmed lägre än för projektstödet. Den genomförda förändringen har lett till att stödformen har haft en markant positiv utveckling under den senaste fyraårsperioden. Se tabell 17. Detta har gynnat föreningslivet, särskilt på de mindre orterna som är de som dragit störst fördel av möjligheterna att få lokalstöd. Som exempel på föreningar som under året fick stöd ur arvsfonden för att bygga lokaler för nyskapande och utvecklande verksamhet kan nämnas Finspångs Kanotklubb, Arvidsjaurs Ryttarförening, Strövelstorps Gymnastik- och Idrottsförening och Alfta-Ösa Orienteringsklubb.

FÖRDELNING AV STÖD GENOM SÄRSKILDA SATSNINGAR

Fram till den 1 juli 2004 hade regeringen möjligheten att fatta beslut om så kallade särskilda satsningar. Det innebar att en viss summa avsattes under en viss tid för ett visst ändamål. Särskilda satsningar består av ett antal projekt som hålls samman genom en gemensam extern utvärdering. I övrigt gäller samma krav som för övriga projekt. I detta avsnitt redovisas kortfattat de satsningar som pågick under 2008. Tabell 18 visar Arvsfondsdelegationens fördelning av stöd under året inom respektive satsning.

Tabell 18 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar, tkr

Satsning	Antal projekt	Summa
Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet	35	29 492
Motverka och förebygga ungas psykiska ohälsa	25	14 000
Totalt	60	43 492

UTVECKLING AV BARNS OCH UNGDOMARS MÖJLIGHETER TILL DELAKTIGHET I KULTURLIVET, TILL KULTURUPPLEVELSER OCH TILL EGET SKAPANDE

Regeringen beslutade 2004 att avsätta 60 miljoner kronor ur Allmänna arvsfonden under tre år till en särskild satsning för att stödja projekt som avser att utveckla barn och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och eget skapande. Satsningen som avslutades under 2008 har resulterat i bifall till 55 projekt av cirka 400 projektansökningar. Den sammanlagda summan utbetalda medel beräknas bli strax över 100 miljoner kronor, då många av projekten är fleråriga och sannolikt kommer att få stöd under ytterligare ett till två år framåt.

Satsningen startade den 6 april 2005. En referensgrupp tillsattes enligt direktiven med representanter från Statens kulturråd, Ungdomsstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting samt den av regeringen tillsatta Aktionsgruppen för barnkultur.

Projekten inom satsningen har kallats till gruppvisa gemensamma introduktionsdagar som

också verkat nätverksbildande så att ett flertal olika arvsfondsprojekt har hittat varandra och ingått samarbeten. Dialogen mellan förening och satsningens projektledare/handläggare har i många fall varit intensiv och återkommande. Projektledaren har besökt flertalet projekt och också medverkat vid många samtal i projektutvecklande syfte.

Resultatet av satsningen fram till april 2008 redovisades vid den årliga Arvsfondsdagen 2008. I programmet medverkade över 100 barn och unga från cirka 15 projekt spridda över hela landet. 65 föreningar deltog som mässutställare. Över 800 deltagare från ideella sektorn, från myndigheter, kommuner och landsting, besökte Stockholmsmässan och kultursatsningen denna dag.

Satsningen har under hela perioden följts av extern utvärderare.

Projekten har uppvisat ett brett utbud av kulturella och skapande aktiviteter. Här finns exempel på berättande, teater, skulptur, musik, film, dans, hantverk och cirkus. Många olika kulturuttryck inom samma projekt är vanligare än att projekten koncentrerat sig på ett enda uttryck. Majoriteten av projekten har genom-

förts av föreningar och organisationer som arbetar med kultur av olika slag. Därutöver finns också ett antal studieförbund och handikapporganisationer som genomfört projekt. Endast ett projekt har genomförts av en organisation bildad på etnisk grund. Flera projekt har genomförts i samarbete med offentliga huvudmän.

Projektet finns över hela landet med tonvikt på storstadsregionerna. Uppskattningsvis har 40 000 barn och ungdomar omfattats av satsningen.

Enligt Arvsfondens uppföljning av de nitton projekt som hittills avslutats lever sex projekt vidare efter det att Arvsfondens finansiering upphört. Tre verksamheter finansieras med offentliga medel och tre drivs vidare av organisationerna själva. Det är i jämförelse med andra kulturprojekt som Arvsfonden finansierat en hög grad av överlevnad.

Projektet har i denna satsning mestadels inriktat sig på att pröva och utveckla nya arbetsformer inom fältet barn och ungas delaktighet i kulturlivet. Föreställningar, utställningar och konserter som ofta är själva kärnverksamheten inom kultursektorn har tillåtits att ingå som ett medel i projekten, men inte enbart som projektets huvudsyfte. I satsningen finns en handfull projekt som fått stor uppmärksamhet och nått brett genomslag utifrån särskilt intressanta resultat.

Detta stödjer hypotesen att en särskild satsning med ett arbetssätt präglad av ett offensivt informationsarbete, dialog under handläggningsperioden, nätverkande mellan projekten samt uppföljning genom löpande dialog kan bidra till att fler ansökningar får stöd och att fler projekt lyckas leva vidare efter projektperioden.

UNGAS PSYKISKA OHÄLSA

Regeringen beslutade 2004 om en treårig satsning med syfte att motverka ungas psykiska ohälsa. Ideella organisationer har under denna period kunnat söka pengar ur fonden för att utveckla metoder hos föreningslivet för att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa. De prioriterade områdena för satsningen är att stärka ungdomars tilltro och förmåga att påverka sin egen vardag, att tillsammans med vuxna utveckla metoder att motverka problem som redan uppstått och att ideella organisationer samarbetar med offentliga organisationer. Satsningen som avslutades 2008 omfattar 38 projekt och 60 miljoner kronor.

Satsningen fick sammanlagt cirka 130 projektansökningar. Den sammanlagda summan utbetalda medel beräknas bli strax över 60 miljoner då många av projekten är fleråriga och sannolikt kommer att få stöd under ytterligare ett till två år framåt. Arvsfondsdelegationen beslutar om stöd för ett år i taget.

Satsningen startade den 6 april 2005. En referensgrupp tillsattes med representanter från Folkhälsoinstitutet, Stockholms Universitet, Socialstyrelsen samt experter inom Socialdepartementet. Referensgruppen läste och kommenterade ansökningar innan beslut. En bedömningsmall togs fram och användes för att kvalitetssäkra bedömningarna. Sveriges Kommuner och Landsting, Rädda Barnen, BRIS organisationer inom skolhälsovård, socialvård, psykiatri och ungdomsorganisationer informerades om satsningen vid ett flertal konferenser och seminarier. Projektledaren höll föredrag om satsningen vid konferens för yrkesverksamma behandlare och beslutsfattare.

Dialogen mellan förening och satsningens projektledare/handläggare har i många fall varit intensiv och återkommande. Projektledaren har besökt flertalet projekt och också medverkat vid många samtal i projektutvecklande syfte. Projektledaren har deltagit vid ett flertal konferenser där professionella yrkesutövare fått information om satsningen. Projekten inom satsningen har deltagit i gruppvisa gemensamma introduktionsdagar.

Resultatet av satsningen fram till april 2008 redovisades vid en konferens; Tillbaka till Livet, på Norra Latin i Stockholm i november 2008. I programmet medverkade unga från cirka 15 projekt spridda över hela landet. 20 föreningar

deltog som mässutställare. 400 deltagare från ideella sektorn, från myndigheter, kommuner och landsting besökte konferensen.

Erfarenheterna från projekten täcker ett stort antal ohälsfrågor, verksamheter, målgrupper och arbetsmetoder. De rör alltifrån arbetslösa till avhoppare från sekter, och såväl teateruppsättningar som individuell behandling. Många av projekten har drivits av eller haft nära samröre med professionella inom området. Att ha kunskap om sin livssituation, att träffa andra i samma livssituation som sin egen och att ha tillgång till sociala arenor är exempel på möjliga skyddsfaktorer som enligt utvärderingen identifierats genom projekten. Tretton projekt var knutna till socialt inriktade organisationer, åtta till intresseorganisationer, sju till ungdomsorganisationer och fyra till organisationer bildade på etnisk grund.

Projekten finns över hela landet med tonvikt på storstadsregionerna. Uppskattningsvis har 10 000 ungdomar omfattats av satsningen. De flesta projekt har riktat sig till ett mindre antal unga med kontakt under en längre tid. Några projekt som har haft skolor som sin arena och/eller teater som sin metod, har nått flera tusen ungdomar.

Sexton projekt har slutredovisat sina verksamheter under 2008. Alla projekt som redovisats har genomfört den verksamhet som de beviljats medel för. Två av projektens verksam-

heter har permanentats och drivs vidare med finansiering av landstinget respektive kommunen. Projekten i satsningen har tagit fram nya metoder och arbetssätt och en rad olika undervisnings- och informationsmaterial. Ytterligare två projekts verksamhet lever vidare via nya arbetssätt och samarbetsformer med andra organisationer och via ett material som används i utbildningssammanhang.

I de övriga tolv projekten är det svårt att avgöra om och på vilket sätt erfarenheterna från projekten lever vidare. En viktig faktor för att en verksamhet ska kunna leva vidare och erfarenheterna från ett projekt tas tillvara är att projektets idé är förankrat både hos dem som är tänkta att driva det vidare och hos målgruppen för projektet. En möjlig förklaring till att projekten i satsningen efter projekttidens slut inte drivs vidare av organisationerna eller finansieras av offentliga medel, kan vara att projekten vänder sig till unga människor som mår dåligt. Enligt utvärderingen har initiativtagarna ofta varit andra än de unga som är målgruppen. Flera av projekt har också karaktären av informations- och upplysningsprojekt där unga som tillsammans med andra sätter ord på sina erfarenheter genom texter, film och teater. Verksamheter som kan vara mycket viktiga för de unga som deltar här och nu, men som inte lever vidare som enskilda verksamheter.

INFORMATION OCH ERFARENHETSSPRIDNING

Målet för Arvsfondsdelegationens kommunikationsarbete 2008 var att öka allmänhetens, ideella föreningar och organisationers kunskap om fonden så att den övervägande delen av föreningarna och organisationerna ska känna till Arvsfondens ändamål, användningsområde och verksamhet.

Tryckt material

Arvsfondsdelegationens verksamhet för 2007 redovisades i en tryckt verksamhetsberättelse i början av året. Den distribuerades till ideella föreningar och organisationer, till kommuner och till relevanta delar av Regeringskansliet. Verksamhetsberättelsen publicerades också som en nedladdningsbar pdf-fil på webbplatsen. En folder med information om Arvsfondsdelegationens verksamhet nytrycktes.

Introduktion för projektledare och föreningsansvariga

Under året arrangerades fyra introduktionsdagar för nya projektledare. Med start under 2008 bjöds också föreningsansvariga i ett antal kommuner in att delta. Deltagarna fick bland annat information

om Allmänna arvsfondens verksamhet och om vilka ömsesidiga krav och förväntningar Arvsfondsdelegationen och projekten kan ställa på varandra när det gäller främst information och redovisning. Introduktionsdagarna är mycket uppskattade. Särskilt positivt upplever projektledarna det är att träffa varandra och lära sig mer om arvsfonden samt träffa ansvariga handläggare. Inbjudna föreningsansvariga träffade under eftermiddagen informatörerna och kanslichefen för att diskutera framtida samverkan för att nå ut med information till ideella föreningar lokalt.

Deltagande i mässor

Arvsfondsdelegationen deltog i Stoppa Gatuvåldet, i Stockholm i februari, arrangerad av Stoppa Gatuvåldet, Stockholms stadsteater och Beckmans Designhögskola. I april deltog Arvsfonden i NPF-Forum – Kunskap ger skillnad – i Västerås, en konferens som vänder sig till alla som vill veta mer om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Två särskilda satsningar avslutades

Under 2008 avslutades de båda treåriga sär-

skilda satsningarna. Barn- och ungdomskultursatsningen uppmärksammades särskilt genom att Arvsfondsdagen 2008 utformades på temat kultur. För att sammanfatta satsningen på att motverka och förebygga ungdomars psykiska ohälsa arrangerades konferensen Tillbaka till livet i Stockholm i oktober 2008.

Arvsfondsdagen 2008

Arvsfondsdagen genomfördes på Stockholmsmässan. Drygt 800 personer från ideella organisationer, kommuner och forskarvärlden deltog och bjöds under dagen på föreläsningar, utställning och seminarier. Ett urval av de projekt som beviljats stöd ur fonden presenterade sina projekt och årets Guldkornspris delades ut. Sveriges Dövas Riksförbund, SDR, fick motta priset för projektet Barn och ungdomsteater på teckenspråk, Tyst Teater. Föreningen Kyrka Samhälle i Borlänge tilldelades priset för ungdomsprojektet Livskunskap i skolan och för målgruppen personer med funktionsnedsättning var det Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, som fick motta priset för projektet Återhämtning från svåra psykiska tillstånd.

Arvsfonden 80 år

Allmänna arvsfonden inrättades 1928. 80-årsjubileumet uppmärksammades i festskriften Arvs-politik och sociala frågor, som gavs ut under året. Den är resultatet av en studie som sammanställer och analyserar vilka verksamheter som fått stöd ur fonden över tiden, hur bedömningarna av de många ansökningarna har gått till och hur arvsfondens roll förändrats i takt med samhälls-utvecklingen. Studien är gjord av professor Roger Qvarsell och finns att ladda ned från www.arvsfonden.se/publikationer.

Tillgänglighetsanpassad webbplats

Arvsfondsdelegationens tillgänglighetsanpassade webbplats, www.arvsfonden.se, har under året växt i omfång och en nyare version av den tekniska plattformen har implementerats. Webbplatsen hade under året cirka 7 500 besökare per månad i genomsnitt. En stark nyrekrytering av besökarna ägde rum, drygt sex av tio var nya besökare. De dokument som oftast laddats ned från webbplatsen är ansökningsblanketterna för projektstöd och för lokalstöd, olika teckenspråksöversatta sidor samt utvärderingsrapporterna.

Mediabevakning och elektroniskt nyhetsbrev

Arvsfondsdelegationen har under året bevakat medias rapportering om projektverksamheten i

nätbaserade medier. Av de 787 unika artiklar om Arvsfondsdelegationen och våra projekt kom 363 från lokalmedia. Arvsfonden har också omnämnts i pressmeddelanden och i andra myndigheters rapportering till media.

En viktig informationskanal är Arvsfondsdelegationens digitala nyhetsbrev med koppling till webbplatsen. Sex nyhetsbrev producerades och antalet prenumeranter ökade från cirka 1 900 till cirka 2300 i slutet av året. Nyhetsbrevet har bland annat innehållit nya projekt från senaste beslutstillfället, intervjuer med projektledare samt kanslichefens krönika med anknytning till aktuella händelser. Från nyhetsbrevet länkas läsaren vidare till webbplatsen, där det finns en fördjupande artikel med länkar till Arvsfondsdelegationens projektdatabas eller projektens hemsidor.

SIFO-undersökningar

Två SIFO-undersökningar genomfördes under året. Den ena riktades mot allmänheten, den andra mot ideella föreningar som arbetar med arvsfondens målgrupper och föreningsansvariga tjänstemän i kommunerna. Undersökningarna visar att såväl allmänhet som föreningsliv i hög utsträckning betraktar arvsfonden som något positivt. Kunskapen om Arvsfondsdelegationens verksamhet är dock relativt låg hos allmänheten. Hos föreningslivet och framförallt hos föreningsansvariga är kunskapen betydligt högre.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Arvsfondsdelegationens arbete med uppföljning och utvärdering följer pengarna från beviljad ansökan till avslutat och redovisat projekt.

Projektverksamhet handlar om att pröva något nytt, vilket gör att projekt till sin natur både är komplexa och oförutsägbara. Projekten bedrivs dessutom inom den ideella sektorn, där organisationer och föreningar verkar under olika förutsättningar. Bland de projekt som erhåller medel ur arvsfonden återfinns gamla och nya organisationer, föreningar med fast anställd personal och projektanställda, avlönade och oavlönade, utbildade och outbildade.

Uppföljning

Arvsfonden följer upp vilka organisationer som söker, vilka som beviljas medel och vilka som får avslag samt var i landet som organisationerna finns. Inkomna projektredovisningar granskas och är viktiga beslutsunderlag när delegationen tar ställning till projektets fortsättning. Redovisningarna används dessutom för att kategorisera avslutade projekt efter överlevnadsgrad. Från och med 2008 görs en särskild uppföljning av vilka projekt som riktar sig till enbart män

respektive kvinnor och antal projekt som har manliga respektive kvinnliga projektledare.

Utvärdering

Forskare anlitas för att ta tillvara och synliggöra de kunskaper och erfarenheter som organisationer och föreningar skaffar sig i projekten. På så vis tar undersökningarna av projekt som beviljats medel av fonden avstamp i aktuell forskning. De forskare som för närvarande genomför utvärderingar åt Arvsfondsdelegationen representerar en rad olika forskningsdiscipliner som exempelvis antropologi, religionshistoria, rättsociologi, socialt arbete och statskunskap.

Syftet med utvärderingarna är att synliggöra de betingelser och sammanhang där projektarbetet bedrivs från olika perspektiv – målgruppens, utförarnas och organisationens.

Utvärderingarna tar sitt avstamp i följande övergripande frågeställningar:

- Vilka spår lämnar Allmänna arvsfondens pengar och under vilka betingelser lämnar pengarna spår?
- Vilka framkomliga vägar finner projekten och vilka hinder stöter de på?

- Hur upplever målgruppen insatserna?
- Antalet personer som varit verksamma/deltagit i den aktuella verksamheten och eventuella kostandsbesparingar som kan göras med hjälp av erfarenheterna från projekten.

ANSÖKNINGAR TILL ARVSFONDEN 2008

De ansökningar som kommer in till Arvsfonden ger en bild av hur det är att vara barn, ung eller leva med funktionsnedsättning i Sverige i dag. De visar också vilka problem olika organisationer ser som önskvärda att lösa eller möjligheter önskvärda att ta till vara. Inte sällan kan verksamheten i projekten ses som komplement eller substitut till den offentliga sektorn.

Den ideella sektorns roll i samhället brukar omnämnas som den sektor som ger röst åt, skapar arenor för och bedriver främjande insatser för utsatta grupper i samhället. Denna beskrivning stämmer också på de projekt som har sökt och beviljats medel ur Arvsfonden. Som exempelvis när unga personer som har en utvecklingsstörning gör en film om att bli

vuxen. En film som används i utbildningar och av myndigheter som arbetar med frågor som rör utvecklingsstördas liv och rättigheter. Projektet blir en arena där man möter andra med liknande erfarenheter, filmen ger de unga en röst och förmedlar kunskap, väcker tankar och debatt.

I 2008 års ansökningar som vänder sig till barn betonar många organisationer vikten av att barn ska vara delaktiga och ges en röst i det offentliga samtalet. Bland barnprojekten finns också i år en rad projekt om stöd och information till föräldrar som exempelvis adoptivföräldrar och föräldrar till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

De ansökningar som har ungdomar som målgrupp visar att behovet av mötesplatser för unga fortfarande är stort. Många vill starta allaktivitetshus som styrs av ungdomarna själva och där olika ungdomsorganisationer kan ha sina lokaler. För att stödja dem som har svårt att komma in på arbetsmarkanden vill organisationerna på olika sätt stödja unga genom exempelvis socialt företagande, coaching och genom att skapa nätverk. Några organisationer har också visat intresse för att starta projekt kring organiserad brottslighet.

När det gäller ansökningar om stöd till verksamheter som vänder sig till personer med funktionsnedsättning handlar många om livsstil.

Det kan gälla frågor om motion och kost eller om studiecirklar där man tillsammans med andra i samma situation lär sig mer om sin sjukdom eller sitt funktionsnedsättning. En annan företeelse som har aktualiserats är när intresseföreningar och organisationer i samverkan med offentlig sektor startar egna verksamheter, inom till exempel rehabilitering. Överhuvudtaget visar ansökningarna till fonden att patienter och personer i behov av stöd och hjälp vill ha inflytande över den vård de får. Ett annat område som uppmärksammats av flera ideella organisationer är kvinnor med funktionsnedsättning som utsätts för våld.

UPPFÖLJNING AV ENSKILDA PROJEKT

Organisationer och föreningar som beviljats medel ur Allmänna arvsfonden ska efter varje avslutat projektår inkomma med en redovisning av projektet. Redovisningen ska, förutom en ekonomisk redovisning som godkänts av auktoriserad eller godkänd revisor, innehålla en detaljerad beskrivning av hur projektet har utvecklats och vilka resultat som uppnåtts. Att ställa krav på dokumentation, men ändå inte avskräcka mindre föreningar och organisationer som är ovana att driva projekt, är en grannliga uppgift.

Avslutade projekts redovisningar granskas och kategoriseras i fyra olika grupper beroende

på vilka spår som projekten enligt den egna slutredovisningen och i kompletterande diskussioner med kansliet, lämnat. Kategoriseringen avser inte att bedöma om projekten är bra eller dåliga, utan syftar till att ge kunskap om under vilka betingelser som Arvsfondens pengar lämnar spår.

Kategori 1 – Projekt som inte lämnar några spår

I denna kategori finns projekt där det inte finns några spår av de intentioner som organisationen hade med sin projektplan. Dessa projekt lyckades inte genomföra den verksamhet de har beviljats medel för.

Kategori 2 – Projekt som genomfört den verksamhet som planerats

I denna kategori finns projekt som har gjort precis det som stod i projektplanen. Till exempel en film, en teaterföreställning eller en handbok. Dessa projekt har genomförts, men inte lämnat några synliga spår i det fortsatta arbetet.

Kategori 3 – Erfarenheterna från projektet lever vidare

I denna kategori finns projekt där man exempelvis har tagit fram en metod eller en handlingsplan som nu används i organisationen eller i kommunen. Erfarenheterna tas tillvara men det

kan vara svårt att få en uppfattning om i vilken utsträckning det sker. Majoriteten av de projekt som 2008 återfinns i denna kategori handlar om nya arbetssätt och metoder. Verksamheterna och kunskaperna lever vidare inom den egna organisationen så som Riksorganisationen Suicid Prevention som har tagit fram ett studiematerial för stöd till efterlevande som nu används i studiecirkel runt om i landet.

Kategori 4 –Verksamheten lever vidare

I denna kategori finns projekt där verksamheten lever vidare. De finansieras av organisationen själv eller har helt eller delvis tagits över av exempelvis en kommun eller finansieras med statliga medel. Ett exempel sådana projekt som slutredovisats under året är Riksorganisationen mot sexuella övergrepp vars verksamhet Hopp nu finns på tio platser i landet. Av de sammanlagt 24 projekt som lever vidare finansieras 13 av offentlig sektor. I ytterligare två fall är offentlig sektor med som delfinansierare. Övriga 12 projekt finansieras av organisationerna själva. De verksamheter som bedrivs i projekten handlar i huvudsak om kultur och olika slag av stöd. Majoriteten av projekten riktar sig till personer med funktionsnedsättning.

Kansliets genomgång av 106 inkomna slutredovisningar utmynnar i följande kategorisering av projektens överlevnadsgrad. Sammanställ-

ningen nedan visar att 58 projekt, eller 54 procent lever vidare. Endast fem projekt genomför inte den verksamhet de hade föresatt sig.

Överlevnadskategori	1	2	3	4
Antal projekt, st	5	43	34	24

ARVSFONDENS PROJEKT UR ETT KÖNSPERSPEKTIV

Forskning om ideella organisationer har visat att kvinnors och mäns deltagande och roller i det civila samhällets organisationer ser olika ut. I Sverige är kvinnor exempelvis i något mindre utsträckning frivilligt aktiva än männen. Män och kvinnor är aktiva i lika många föreningar, men kvinnorna har en betydligt större bredd på sitt frivilliga engagemang. Men när det gäller insatser som ger möjlighet till makt, påverkan och dominans, som exempelvis styrelsearbete dominerar männen medan kvinnor i högre utsträckning utför administrativa och praktiska insatser. Detta trots att kvinnorna generellt sett är mer resursstarka vad gäller utbildning och socioekonomiska villkor än de män som är aktiva inom civilsamhället. (Eva Jeppsson Grassman, 2004) För att få kunskap om detta har arvsfondens kansli följt upp vilken ställning män respektive kvinnor har i de projekt som beviljats medel, vad de gör och vilka den aktuella verksamheten riktar sig till.

I de drygt 100 projekt som slutredovisats under året var 60 procent av projektledarna kvinnor och 40 procent män. Både kvinnliga och manliga projektledare är verksamma i en rad olika typer av organisationer. Men medan männen inriktar sig på ett fåtal verksamhetsområden, i huvudsak personer med funktionsnedsättning och kultur av olika slag, är kvinnors engagemang mera utspritt. När det gäller lokalstöd är män projektledare i samtliga åtta verksamheter som redovisats under året.

Av de projekt som Arvsfondsdelegationen beviljade stöd under 2008 riktar sig 27 antingen till män eller kvinnor. Projekten drivs av olika typer av organisationer.

Av dessa riktar sig 10 till pojkar och män. Mansorganisationer genomför två av dem. Fem projekt ska skapa killgrupper där pojkar kan utbyta erfarenheter. Och tre riktar sig till män med invandrarbakgrund för att tala om heder, omskärelse respektive föräldraskap.

Av de 17 projekt som riktar sig till flickor och kvinnor drivs fyra av kvinnoorganisationer. Sju projekt har som syfte om att stärka flickor och fem handlar om mäns våld mot kvinnor.

UTVÄRDERINGAR

Sex utvärderingar som omfattar 138 projekt har avslutats under 2008. Tre av utvärderingarna behandlar de satsningar som regeringen har

fattat beslut om - Utveckling av barns och ungdomars möjligheter till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande, Ungas psykiska ohälsa och Ideella Navigatorcentra för unga.

Särskild satsning på Navigatorcentra – Ungdomsstyrelsen

Ungdomsstyrelsen fick 2004 regeringens uppdrag att fördela medel ur Allmänna arvsfonden för utveckling av navigatorcentrum med syfte att bryta ungdomars utanförskap på arbetsmarknaden. Sammanlagt beviljades cirka fjorton miljoner kronor till tolv navigatorverksamheter under satsningens tre år. Försöksverksamheten med navigatorcentrum, ideella som kommunala, har utvecklat nya metoder och samverkansformer för att underlätta för unga som står långt utanför arbetsmarknaden. Otraditionella lösningar för samarbete och otraditionella metoder har lett till sysselsättning bland tidigare icke-sysselsatta. Verksamheten har involverat runt 2 000 unga. Utav dessa har mellan 45 och 71 procent efter en tid i navigatorcentrum gått vidare till utbildning eller praktik. Detta överstiger de resultat som reguljära arbetsmarknads-satsningar rapporterar under perioden. Enligt Ungdomsstyrelsens utvärdering har navigatorcentrumen bidragit till flera spin-off-effekter. Andra kommuner har blivit intresserade av att

starta egna navigatorcentrum och några av centren har planer på att sprida sina modeller för hur navigatorcentrum kan arbeta till flera kommuner. Trots detta har inte ett enda centrum utvecklats till permanent verksamhet.

Frivilligorganisationernas stödsatser efter tsunamikatastrofen

Efter den flodvågskatastrof som ägde rum i Sydostasien i december 2004 startade en omfattande stödverksamhet i Sverige. Socialdepartementet tog initiativet till ett möte med ett antal organisationer och Arvsfondsdelegationen gick ut med ett pressmeddelande om möjligheten för ideella organisationer att ansöka om medel för projekt som riktade sig till fondens målgrupper. Ersta diakoni, BRIS och Rädda Barnen inkom med ansökningar om varsitt projekt i syfte att ge olika typer av stöd till de som drabbats. Alla tre organisationer fick de medel de ansökte om under projektens första år. För att få bidrag ställdes kravet att organisationerna skulle samverka med varandra och med Röda Korset, som också planerade att ge stöd åt drabbade.

Närmare 2 000 personer har deltagit i de olika stödverksamheter som anordnats för barn och vuxna och ett antal böcker och filmer har producerats för användning i utbildningssammanhang. Några av de erfarenheter som fram-

kommit i utvärdering är vikten av ett tydligt ledningsansvar, en tydlig ansvarsfördelning och en tydlig målbild när organisationer ska samverka efter stora katastrofer. På det individuella planet visar studien att det är viktigt att stödgruppen är homogen vad gäller exempelvis upplevelser, händelser och ålder. Gruppverksamhet som form för vuxna drabbade uppskattades främst av de individer som sedan tidigare är bekväma med att prata och delta i grupp. Majoriteten av deltagarna i stödverksamheten var till övervägande del flickor och kvinnor. Av organisationernas redovisning framgår att Rädda Barnen och Ersta diakoni i dag ger en uppdragsutbildning på högskolenivå om barn i sorg som bygger på erfarenheterna från projekten.

Rum för idealism – utvärdering av Arvsfondens stöd till lokaler 1994 – 2006

Under de senaste tjugo åren har Arvsfonden beviljat medel för lokalstöd till 466 projekt till en summa av närmare 84 miljoner kronor. Syftet med studien var att bidra med kunskap om vilken betydelse lokalstödet har i dag, att få kunskap om vilka verksamheter som fått stöd och var i landet organisationer som beviljats stöd finns. Utvärderingen visar att majoriteten av de organisationer som har fått lokalstöd av Arvsfonden har stark anknytning till lokalsamhället. Det är platsbundna föreningar som ofta

är verksamma i ett avgränsat geografiskt område – en stadsdel, ett bostadsområde, ett mindre samhälle. De som har tagit emot mest lokalstöd under den aktuella perioden är idrottsorganisationer och handikapporganisationer. Idrottsorganisationerna är fler till antalet, men handikapporganisationerna har fått större summor per bidrag. Studien visar också att Arvsfondens stöd fyller en viktig funktion för många föreningar. En lokal spelar en viktig roll både för organisationens inre liv och dess relationer till omvärlden. Lokalen eller platsen blir en arena för fysisk närhet, delade erfarenheter och gemensamma aktiviteter, vilka är viktiga förutsättningar för att människor ska utveckla gemensamma idéer och engagemang. Särskilt viktig blir lokalen för barn och unga i glesbygd som har långt till organiserade fritidsaktiviteter. Många av de föreningar som ingår i studien samarbetar med andra föreningar och verksamheter inom offentlig sektor. Kommunen spelar en viktig roll som möjliggörare genom att exempelvis stötta det lokala arbetet, samordna aktiviteter och ge ekonomiskt stöd. Utvärderingen pekar på att byggarbetet i många av organisationerna har gjorts helt eller till stor del med hjälp av ideella insatser. Det ideella arbetet med lokalerna har en positiv effekt för sammanhållningen och gemenskapen i föreningen, men endast om det sker i rimlig omfattning, så att

det inte går ut över själva verksamheten om det krävs för stora medlemsinsatser.

United Sisters – Fryshusets tjejevksamhet sprids vidare till Göteborg, Uppsala och Malmö

Ungdomsprojektet United Sisters som drivs av Fryshuset i Stockholm har med stöd från Arvsfonden under tre år arbetat med att sprida sin verksamhet som inkluderar tjejgrupper, coachverksamhet och nattvandrarprojektet Night Patrol till andra orter i Sverige. United Sisters har i över ett decennium drivit projekt för och med unga kvinnor. Totalt har United Sisters sedan 2003 engagerat över 600 tjejer och 200 volontärer över hela landet.

Utvärderingen visar att United Sisters lösning med en kombination av volontärer och avlönade anställda skapar en god förutsättning för att upprätthålla kontinuiteten i projektet och göra verksamheten mindre sårbar. De avlönade anställda är avgörande för projektets fortlevnad och utveckling medan volontärerna upprätthåller den löpande verksamheten. Ett bekymmer som verksamheten dras med är hög personalomsättning vilket har lett till en mängd olika problem.

Enligt volontärer och anställda har många av flickorna som deltar sökt sig till verksamheten för att träffa nya vänner och anser sig också ha

gjort det. Många har eller har haft problem med utanförskap och mobbing i skolan. Flickorna anser själva att de utvecklas som människor, gör något som känns meningsfullt, lär sig sätta gränser gentemot killar samt att det är en god social atmosfär i gruppen.

Det framgår tydligt att expansionen av United Sisters har möjliggjort ett utbyte av erfarenheter som har lett till utveckling och förändring av innehållet i verksamheten, arbetsmaterial och i utbildningen. Att lokalavdelningarna organiseras som en del av United Sisters under Fryshuset, gör verksamheten stabil och möjliggör en kvalitetskontroll när det gäller verksamhetens innehåll. De har emellertid utvecklats med viss variation. Det leder till att United Sisters målsättning inte alltid uppfylls och syftet med verksamheten varierar mellan lokalavdelningarna.

Erfarenheter från utvärderingarna

Utvärderingarna som redovisats under året visar att Arvsfondens medel skapat en rad olika mötesplatser där organisationer och offentlig sektor samverkat kring ett vitt spektra av frågor.

De aktuella utvärderingarna visar också på vikten av att ta tillvara målgruppens egna erfarenheter, förväntningar och resurser. Ett av kriterierna för att få medel från Arvsfonden är en hög delaktighet från målgruppen. Arvsfon-

dens projekt handlar därmed i många fall om att skapa förutsättningar för att människor ska kunna vara med och påverka. En balansgång som kräver flexibilitet och lyhördhet.

En idéhistorisk studie av Arvsfonden

Utöver de utvärderingar som presenteras har Arvsfonden också initierat en idéhistorisk studie av fonden, Arvspolitik och sociala frågor – Allmänna Arvsfonden och ett samhälle i förändring. Det finns idag inte någon genomarbetad historisk beskrivning av Arvsfondens verksamhet och roll i samhället. Inte heller finns det någon sammanställning och analys över tid över vilka verksamheter som fått stöd ur fonden, hur bedömningarna av de många ansökningarna gått till och hur den här processen har förändrats. Arvsfondsdelegationen har därför initierat en arkivstudie för att få kunskap om vilken roll fonden spelat för att påverka och driva fram sociala förändringar under de gångna 80 åren.

En första delstudie som mynnat ut i en festskrift har presenterats under året. Studien visar på den roll som Arvsfonden kunnat spela som komplement till de mer regelstyrda statliga myndigheterna och kommunala verksamheterna inom det sociala området. Den kommer att redovisas i sin helhet under 2010.

Utvärderingar som startats 2008

Under 2008 har ytterligare åtta utvärderingar påbörjats som omfattar drygt 300 projekt. Tre av dessa är tematiska utvärderingar av organisationer bildade på etnisk grund där barn, gender och demokrati står i fokus. Andra tematiska utvärderingar som har påbörjats under året är projekt kring dövblindhet, gamla och nya organisationer, mäns våld mot kvinnor och barn, psykiska funktionsnedsättningar samt en samhällsekonomisk utvärdering av Unga KRIS.

ERFARENHETSSPRIDNING

Resultaten från redovisningarna har presenterats på seminarier, olika webbplatser och via elektroniska nyhetsbrev. Målgruppen för informationen är främst myndigheter och organisationer som är verksamma inom det aktuella området. Därutöver har forskarna själva använt och spridit resultaten inom sina verksamhetsområden.

Under det gångna året har Arvsfonden hållit sex seminarier där sammanlagt 228 personer från Regeringskansliet, Riksdagen, myndigheter och organisationer deltagit.

På Arvsfondens webbplats finns information om pågående och avslutade utvärderingar. Under 2008 har 13 456 slutrapporter från tolv slutredovisade utvärderingar laddats ner. Under samma period har kortversioner av samma utvärderingar laddats ner 4 348 gånger och

listorna över projekten som ingår i studierna drygt 5 000 gånger.

SAMMANFATTANDE RESULTATBEDÖMNING

Arvsfondsdelegationen fattade under 2008 beslut om projektmedel uppgående till 378 miljoner kronor till drygt 420 projekt runt om i landet. Det är det högsta årliga belopp som beslutats under Arvsfondens 80-åriga historia och innebar att det mål som sattes upp för verksamheten i detta avseende uppnåddes med bred marginal. Målet var att fördela mer medel än 2007 med bibehållen kvalitet. Nivån 2007 var 339 miljoner kr, vilket innebär att ökningen under året uppgick till nästan 12 procent.

De två särskilda satsningarna som regeringen fattade beslut om i juni 2004 avslutades under året och det kan konstateras att nivån på de beslutade projektmedel som angavs av regeringen överträffats med bred marginal.

Vad gäller kvaliteten kan konstateras att kraven på beslutsunderlag till delegationen ökat kontinuerligt de senaste åren. Som en följd av detta har kraven på projekten höjts. Det har bidragit till att överlevnadsgraden för projekten håller en fortsatt hög nivå. Överlevnadsgraden är något som följs upp av såväl kansliet som de forskare delegationen anlitar som utvärderare.

Överhuvudtaget ligger volymen beslutade

projektmedel de senaste fyra åren på en högre nivå än tidigare. Det beror på att inflödet av de medel som görs disponibla för Arvsfondsdelegationen har ökat. För att hantera en ökande volym projektmedel, utan att sänka kvaliteten på verksamheten, har kansliet de senaste åren tillförts resurser för handläggning samt informations- och utvärderingsverksamhet. Det är dessa resursförstärkningar som till stor del förklarar nivåhöjningen av beslutade medel de tre senaste åren. Det kan konstateras att driftskostnaderna i förhållande till beslutade projektmedel hållits på en fortsatt låg nivå.

Arvsfondsdelegationen är en mycket viktig finansiär för målgruppen personer med funktionsnedsättning. Om man räknar med samtliga projekt som omfattar personer med funktionsnedsättning, det vill säga även barn och ungdomar med funktionsnedsättning, motsvarade volymen projektmedel till den målgruppen nästan 200 miljoner kronor under 2008. I nästan samtliga av dessa projekt deltar handikapporganisationer på det ena eller andra sättet. Tittar man på de projekt som har handikapporganisationer som projektägare är beloppet 111

miljoner kronor. Som en jämförelse kan nämnas att statsbidraget till handikapporganisationerna 2008 uppgick till 184 miljoner kronor. Landstingens bidrag till handikapporganisationerna var 114 miljoner kronor under samma år.

Arvsfondens betydelse för ungdomar har ökat markant de senaste åren. Från en nivå på knappt 70 miljoner kronor 2004 till 162 miljoner kronor under 2008. Detta är den högsta nivån någonsin och kan jämföras med statsbidraget till ungdomsorganisationerna på 70 miljoner kronor samt det överskott från Svenska Spel på 130 miljoner kronor som destinerades till ungdomsorganisationerna samma år.

Volymen beslutade medel för barnprojekt uppgick under året till 81 miljoner kronor. Det är den högsta nivån någonsin.

Lokalstöd är en stödform som utnyttjas mest av lokala föreningar. Volymen av beslutade lokalstöd har ökat varje år sedan 2004, då nivån var knappt två miljoner kronor. Under 2008 beviljades drygt 15 miljoner kronor i lokalstöd. Det är den högsta nivån så långt tillbaka i tiden vi kan följa statistiken.

Antalet inkomna ansökningar till Arvsfonden

ökade med 13 procent jämfört med 2007 och är den högsta nivån på sju år. Den stadiga ökningen av antalet ansökningar indikerar att satsningen på informationsåtgärder givit resultat. Minskningen av ansökningar från privatpersoner och den stora omfattningen av bifall inom de av regeringen prioriterade områdena är ytterligare två tecken på att det hittillsvarande informationsarbetet varit lyckat.

Den genomsnittliga handläggningstiden var 96 dagar för bifall och 77 dagar för avslag. Handläggningstiden för bifall ökade därmed med fem dagar jämfört med 2007, medan handläggningstiden för avslag var oförändrad. Målet att den genomsnittliga handläggningstiden ska vara högst tre månader uppfylls, men trenden är att den ökar.

En viktig del av stödet till och kontrollen av våra projekt är projektbesök på plats. Under året besöktes 67 projekt, vilket motsvarar vart sjätte projekt. Det är en hög siffra, men en minskning jämfört med 2007, då vart fjärde projekt (85 st) besöktes. Därmed uppnåddes inte målet att uppsöka lika många projekt som 2007. Orsaken är tidsbrist. Under året besökte 59 projekt kansliet och 115 sökande föreningar togs emot av kansliet. Totalt genomförde kansliet således möten med 241 föreningar under året. Det är en liten minskning jämfört med 2007. Genomsnittligt innebär det att varje

handläggare träffade nästan 30 föreningar under året. Med tanke på att de absolut flesta kontakterna med föreningar görs per telefon eller e-post kan det anses vara ett bra resultat. Tyvärr har inte kansliet haft resurser att föra statistik över telefon- och e-postkontakter.

En annan viktig del i stödet till och kontrollen av projekten är introduktionsdagar, som är obligatoriska för alla nya projekt. Under året genomfördes fyra introduktionsdagar och 188 projektledare deltog i dessa heldagsaktiviteter. Samtliga introduktionsdagar utvärderas av kansliet och betygen för dessa aktiviteter var i samtliga fall mycket höga. Sedan introduktionsdagarna infördes 2006 har över 600 projektledare deltagit.

På årets sista introduktionsdag inbjöds även föreningsansvariga tjänstemän i de län som under 2007 tilldelades minst medel ur Arvsfonden. Hela 25 tjänstemän från 9 län deltog och responsen blev mycket positiv. Kansliet kommer därför att fortsätta att bjuda in landets föreningsansvariga tjänstemän till kommande introduktionsdagar. Dessa personer är sedan Arvsfondens kontaktpersoner ute i kommunerna. De tar därmed på sig att sprida information om Arvsfonden till sina föreningar samt fungera som referenspersoner till kansliet vid handläggning av ansökningar från lokala föreningar.

Delegationen arrangerade en Arvsfondsdag på Stockholmsmässan i Älvsjö. Evenemanget var samtidigt en avslutning på den treåriga satsningen på barn- och ungdomskultur. Evenemanget hade 800 deltagare, vilket var fler än planerat och en stor framgång. Som avslutning på satsningen på att motverka ungas psykiska ohälsa arrangerade delegationen en konferens på Norra Latin i Stockholm. Evenemanget lockade 400 deltagare, vilket även det var mer än förväntat och en stor framgång. Under året arrangerades fem utvärderingsseminarier med totalt drygt 200 deltagande beslutsfattare och tjänstemän inom stat, landsting, kommuner och givetvis företrädare för den ideella sektorn.

VERKSAMHETENS INRIKTNING FÖR 2009

Kärnverksamheten för myndigheten är att ta hand om de ansökningar som inkommer till Arvsfondsdelegationen. Högsta prioritet är därför att på ett effektivt och rättssäkert sätt ta emot, granska och fatta beslut om inkommande ansökningar och redovisningar. Samma prioritet har genomförandet av två nya särskilda satsningar. Förutsättningarna för att lyckas med detta är att bedriva en effektiv informationsverksamhet och fortsätta utveckla administration och handläggning av inkommande ärenden. Vår uppföljnings- och utvärderingsverksamhet gör att vi fortsätter vara en lärande organisation med ansvar att sprida erfarenheter från projekten.

Ambitionen är att de nu avslutade satsningarna för att främja barn- och ungdomskultur samt att motverka ungas psykiska ohälsa befäster Arvsfondsdelegationens position som en kompetent finansiär framdeles för denna typ av projekt.

Balans i stödgivning

Med tanke på att medelsinflödet till fonden är förenat med osäkerhet och att myndigheten i praktiken gör finansiella åtaganden upp till tre år är det nödvändigt med en viss marginal vad

gäller å ena sidan finansiella åtaganden mot de organisationer som driver arvsfondsprojekt och å andra sidan de medel Arvsfondsdelegationen disponerar varje år. Under en lång rad av år har delegationen fattat beslut om en mindre summa än den som funnits tillgänglig. De senaste åren har man dock fattat beslut i en totalvolym som, mätt i kronor, är de högsta i Allmänna arvsfondens historia.

Arvsfondsdelegationens bedömning är att den totala volymen av beslutade projektmedel kommer att öka ytterligare de närmsta åren. Målet för 2009 är att, med bibehållen kvalitet i handläggningen av ärenden, besluta om projektmedel och lokalstöd som uppgår till minst 380 miljoner kronor. Det uppnås genom att den pågående utvecklingen av verksamheten fortsätter samt att riktade informationsinsatser och två treåriga satsningar påbörjas.

Samtidigt som volymen av projektstöd ur Arvsfonden till landets föreningar beräknas att öka de närmaste åren kommer troligen avkastningen från Arvsfonden att minska under åtminstone det kommande året. Detta beroende på det rådande samhällsekonomiska läget. Det

innebär sammantaget att verksamheten redan under det kommande året kan komma att befinna sig i en situation där volymen av utgående medel, i form av projektstöd, motsvarar eller t.o.m. överstiger volymen inkommande medel som görs disponibelt för delegationen att fatta beslut om. Det betyder i sin tur att de disponibla medel som sparats under de senaste åren behöver tas i anspråk.

Projektstödsverksamheten bör de närmaste åren ligga på en nivå som gör att de sparade disponibla medlen minskar i en rimlig takt. Delegationen kommer under de kommande åren att nogsamt följa utvecklingen av inflödet av medel till fonden och anpassa sin verksamhet efter detta.

Särskilda satsningar 2009–2012

Arvsfondsdelegationen har beslutat att avsätta minst 60 miljoner kronor under tre år till en särskild demokrati- och värdegrundssatsning för unga samt minst 30 miljoner kronor till en treårig satsning på barns delaktighet och inflytande. Satsningarna ligger i linje med regeringens beslut om att demokrati och delaktighet respek-

tive FN:s barnkonvention är prioriterade områden från och med 2008.

Vi deltar! – En ny ungdomssatsning

Vi deltar! är en särskild satsning på ungdomsprojekt som utvecklar nya metoder, modeller och mötesplatser för dialog kring demokrati, delaktighet och mänskliga rättigheter. Projekt som ingår i satsningen ska bidra till att ungdomar mellan 12 och 25 år får bättre möjligheter att påverka samhället och sin egen livssituation.

Särskilt prioriterade är projekt av och med unga i utsatta situationer och unga i stadsdelar eller glesbyggd med ett utbrett utanförskap.

Delegationen kommer att genomföra ett brett informations- och mobiliseringsarbete kring Vi deltar!. För att särskilt nå de prioriterade grupperna kommer till exempel existerande och blivande ungdomsprojekt, -föreningar och -nätverk att erbjudas stöd inför arbetet med att formulera sin ansökan.

Alla projekt i satsningen kommer att ingå i ett nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Arvsfondens webbplats kommer att utvecklas till en virtuell mötesplats för blivande, nya och mer erfarna projektledare från hela landet.

Fördel barn! – En arvsfondssatsning för de yngsta

FN:s barnkonvention är utgångspunkten för

satsningen **Fördel barn!**. Syftet med satsningen är att erbjuda stöd till projekt där barn och företrädare för barn tillsammans utvecklar former, modeller och metoder som främjar barnets delaktighet och inflytande. Projekt som ingår i satsningen ska stärka barnets rättigheter och uppmuntra barnets egen motivation till utveckling samt trygga barnets vardag i enlighet med barnkonventionen.

Särskilt prioriterade är projekt av och med barn i risk att hamna i en kriminell livsbana, barn som mobbas eller diskrimineras, barn i utsatta familjesituationer, barn i rättsprocesser eller annan kontakt med ordningsmakten, barn med psykisk ohälsa, barn med funktionsnedsättning, barn som utnyttjas sexuellt genom exempelvis barnpornografi och "grooming" på nätet samt barn med ätstörningar.

Informationsinsatser kommer att riktas till aktörer där barn befinner sig i sin vardag, som till exempel ideella föreningar, förskolan, skolan och socialtjänsten.

Samtliga projekt inom satsningen kommer att ingå i ett nätverk för erfarenhets- och kunskapsutbyte. Arvsfondens webbplats kommer att utgöra en virtuell mötesplats för detta nätverk.

Utveckla handläggningen

En viktig målsättning för 2009 är att fortsätta utveckla såväl kvalitet som effektivitet i handlägg-

ningen av ansökningar. Målsättningen är att den genomsnittliga handläggningstiden av inkommande ärenden ska vara högst tre månader. Målet är således detsamma som de två föregående åren, då det infriades. Bedömningen är att målsättningen ändå är ambitiös, med tanke på att delegationens krav på information i enskilda ärenden har ökat liksom antalet ansökningar.

Utvecklingen av de interna handläggningsrutinerna fortsätter under 2009. Samtliga ansökningar ska beredas i enlighet med internt dokumenterade riktlinjer. I den mån det bedöms lämpligt kommer dessa rutiner att redovisas på myndighetens webbplats.

I takt med att volymen beslutade projektmedel ökar så ökar även kostnaderna för driften av kansliet. Det är en naturlig konsekvens om kvalitén på verksamheten ska kunna uppehållas. Det gäller kvalitén på handläggning och granskning av inkommande ansökningar, kontroll av och stöd till pågående projekt samt kvalitén på själva projekten. Samtidigt ska givetvis möjligheterna till effektivisering genom bland annat moderna IT-lösningar tillvaratas.

Introduktionsdagar för nya projektledare

Introduktionsdagar kommer att genomföras för samtliga nya projekt som startar under 2009. Introduktionsdagarna har ett flerfaldigt syfte. För

det första är de ett tillfälle för representanter för projekten att diskutera aktuella frågor med ansvarig handläggare på myndigheten. För det andra ges möjlighet att utbyta tankar och erfarenheter med andra projektledare som är i samma fas i sina projekt. För det tredje får Arvsfondsdelegationen en möjlighet att förmedla en fördjupad kunskap och förståelse för verksamhet, ändamål och historia. Arvsfondsprojektet är de bästa ambassadörerna, eftersom de med sin verksamhet visar vad fonden står för. För det fjärde innebär dagen ökade möjligheter för myndigheten att ge en djupare information om krav på erfarenhetsspridning och utformningen av projektens slutredovisningar.

Uppföljning och utvärdering 2009

Under 2009 kommer flera nya utvärderingar att initieras. Två av dessa avser satsningarna Vi deltar och Fördel barn som startar under året. Andra teman som är aktuella för utvärdering är projekt som vänder sig till äldre och projekt kring föräldrastöd.

Utvärderingar kring följande teman kommer att slutredovisas under 2009; Arvsfonden genom tiderna, Autism och autismliknande tillstånd, ADHD och DAMP, Islam och muslimer i Sverige, Skolans arbete med sexualitet och samlevnad, Stöd till föräldrar som har ett intellektuellt begåvningshandikapp, Lugna

Gatans etablering i Göteborg och Malmö och Mäns våld mot kvinnor.

Fortsatta informationsinsatser

Informationsarbetet har bidragit till ökningen av såväl antalet inkomna ansökningar som utdelade medel ur fonden. Information om Allmänna arvsfondens verksamhet och hur fondens medel används är en förutsättning för att ansökningar ska fortsätta komma in från landets ideella organisationer.

Under 2009 kommer informationsarbetet att syfta till att ytterligare öka antalet ansökningar som kan beviljas stöd ur fonden, sprida information om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde samt sprida de resultat och den kunskap som kommer av projekten. Särskild vikt kommer att läggas vid att sprida information om de prioriterade områden som regeringen fastslagit i sin skrivelse till riksdagen.

Arvsfondsdelegationen kommer under året att starta en community, en social och virtuell mötesplats för pågående arvsfondsprojekt, föreningsansvariga i kommunerna samt ideella föreningar som vill starta ett arvsfondsprojekt. På webbplatsen kommer användarna bland annat att få möjlighet att testa sin projekttid, prenumerera på uppdateringar av webbsidor och en förbättrad sökfunktion. De elektroniska nyhetsbrevens samt pressmeddelandena kommer

att användas för att nå ut med aktuella händelser och nyheter till våra intressenter.

Till Arvsfondens introduktionsdagar kommer projektledare för nya projekt in samt föreningsansvariga från landets kommuner att bjudas in. De kommuner vars föreningsliv de senaste åren fått minst stöd ur Arvsfonden prioriteras i detta sammanhang. De kommunala tjänstemännen får information om arvsfondens verksamhet och hur fondens medel används samt om hur de själva kan sprida denna information och de resultat och den kunskap som kommer av projekten.

Arvsfondsdagen kommer att hållas under sista kvartalet 2009. Arvsfonden planerar att medverka vid ett antal mässor och konferenser under året samt fortsätta besöka projekten och delta i olika projektarrangemang.

Kommunikationsarbetet kommer att fortlöpa att följas upp genom bland annat de olika statistikverktyg för webb, nyhetsbrev och mediabevakning som finns.

TILLDELADE MEDEL PER ORGANISATION 2008

Handikapporganisationer	Antal	Belopp, (kr)			
Afasiförbundet i Sverige	2	3 058 000	Föreningen Jämlikhet, Assistans, Gemenskap	2	1 495 100
Astma- och Allergiförbundet		945 000	Föreningen Svensk Hiv och Aids Info		894 000
DART Kommunikations- och dataresurscenter för funktionshindrade (f.d Afasiförbundet i Sverige)		435 000	Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB)	4	2 272 000
De Handikappades Riksförbund (DHR) i Borås		968 000	Föreningen Sveriges Dövblinda (FSDB) i Stockholms och Gotlands län	2	557 600
Dyslexiförbundet Med Läs- och Skrivsvårigheter		1 328 000	Gästrik-Hälsinge Handikappidrottsförbund		550 000
Dövas förening i Malmö		520 000	Handikappförbundens Samarbetsorgan	6	13 529 900
Förbundet Blödarsjuka i Sverige	2	1 380 000	Handikappföreningarna Östergötland		1 114 000
Förening för hörselskadade i yrkesverksam ålder i Stockholms län		519 000	Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Jönköpings län		385 000
Föreningen Attention i Kalmar		2 845 000	Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Norrbotten		1 325 000
Föreningen Attention i Nordöstra Skåne		863 000	Handikappföreningarnas Samarbetsorgan (HSO) i Uppsala län	2	495 000
Föreningen Furuboda	3	4 724 000	Handikappföreningen i Storuman		158 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Göteborg		425 000	Handikapporganisationernas Samarbetsorgan (HSO) i Skåne län		1 469 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Hässleholm		586 000	Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft		4 107 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Kalmar län		303 000	Hjärt- och Lungsjukas länsförening i Stockholms län		375 000
Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna (FUB) Stockholm		1 520 000	Hjärt- och Lungsjukas Riksförbund		1 242 000
Föreningen Grunden i Göteborg		1 241 000	Hjärtebarnsföreningen		518 000
Föreningen Handikapprörelsens Idé- och Kunskapscentrum		391 000	Hörselskadades Riksförbund	3	1 792 000
			ILCO Riksförbundet för stomi- och reservoaropererade		445 000
			Intresseförbundet för personer med schizofreni och liknande psykosor, Schizofreniförbundet, Västerbottens distrikt		867 000

Intresseföreningen för schizofreni (IFS) i Göteborg		600 000	Sveriges Dövas Pensionärsförbund		542 000
Intressegruppen för Assistansberättigade		1 479 000	Sveriges Dövas Riksförbund	4	3 471 000
Lokalföreningen Hepatit C Västra Götaland	2	385 000	Synskadades förening (SRF) i Hudiksvall/Nordanstig		293 000
Neurologiskt Handikappades Riksförbund	2	2 041 000	Synskadades Riksförbund	4	2 712 000
Neurologiskt Handikappades Riksförbund (NHR) i Medelpad		660 000	Tandvårdsskedeförbundet		320 000
Norrbottnens Handikappidrottsförbund		1 580 000	Västernorrlands Handikappidrottsförbund		151 000
Rekryteringsgruppen Aktiv rehabilitering	4	791 000	Vätterbygdens Dövas Förening		390 000
Reumatikerförbundet	2	4 457 000	Överviktigas Riksförbund		710 000
Reumatikerföreningen i Örebro	2	2 120 000			111 516 400
Riksförbundet Attention	4	5 667 000			
Riksförbundet för dementas rättigheter		500 000	Idrottsföreningar	Antal	Belopp, (kr)
Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn	2	1 500 000	Alfta-Ösa Orienteringsklubb		500 000
Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar		699 000	Arvidsjaurs Ryttnäring		1 205 500
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	4	2 921 000	Assi IF		817 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) i Lund		104 000	BBK Solna Vikings		190 000
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH) i Norra Örebro län		410 000	Drängsmarks Idrottsförening		214 000
Riksförbundet för Trafik-, Olycksfalls- och Polioskadade	3	6 396 000	Eriksmåla Ridklubb		660 000
Riksförbundet för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna	4	4 133 000	FC Södra Ryd		979 000
Riksförbundet Sällsynta diagnoser		944 000	Finspångs Kanotklubb		900 000
Svensk Barnsmärtförening		88 000	Fridafors FritidsCenter		250 000
Svenska Föreningen för Psykisk Hälsa		100 000	Fridlevstad Golf		500 000
Svenska Handikappidrottsförbundet	2	945 800	Huddinge Idrottsförening		500 000
Svenska OCD-förbundet Ananke		1 440 000	Idrottsklubben Fyris		650 000
Svenska Psoriasisförbundet	2	4 578 000	Knivsta Cykelklubb		101 500
Svenska Service- och Signalhundsförbundet		1 142 000	Korpen i Hofors, Bmx-Skate		155 000
Svenska Ångestsyndromsällskapet		305 000	Korpen i Tyresö		714 000
Svenskt Utvecklingscentrum för handikappidrott		1 300 000	Laxå Ridklubb		1 206 000
			Limhamns Idrottsförening		100 000
			Möja Idrottsförening		1 900 000
			Ridklubben Rimbo Ryttare		2 900 000

Skid- och Orienteringsklubben Aneby		960 000	Föreningen Bergsjöns Kultur- och Mediaverkstad		575 000
Sportklubben Svansteins		165 000	Föreningen Berättarnätet Kronoberg		450 000
Stjärnorps Sportklubb		101 000	Föreningen Cirkus Cirkör		1 300 000
Strövelstorps Gymnastik- och Idrottsförening		687 500	Föreningen Fanzingo	2	3 055 000
Svenska Biljardförbundet		402 000	Föreningen Filmateljén	2	1 335 000
Trönninge Bollklubb		590 000	Föreningen Konstepidemin i Göteborg		170 000
		17 347 500	Föreningen Kulturhuset		600 000

Etniska organisationer	Antal	Belopp, (kr)
-------------------------------	--------------	---------------------

Afrosvenskarnas Riksförbund		1 514 000
Föreningen Hidde Iyo Dhaqan	2	3 243 000
Föreningen Miljonkulturell Ungdom		1 601 000
Göteborgs Integrations Center	2	600 000
Irakiska Flyktingars Förbund		360 000
Kurdistan Kvinnoförbund i Sverige		500 000
Romskt Kulturcentrum i Stockholm		210 000
Samarbetsorgan för Etniska Organisationer i Sverige	2	3 060 000
Somali Centre for Water & Environment		146 000
Somaliska Hälso teamet i Stockholm		300 000
Somaliska Miljöorganisationen Skog och ungdom		295 000
Svensksomaliska Riksförbundet		635 000
Turkiska Riksförbundet		387 000
		12 851 000

Kulturföreningar	Antal	Belopp, (kr)
-------------------------	--------------	---------------------

Agera		1 442 000
Agnes & Co		260 000
Eksjö Animation		400 000
FilmPool Jämtland		596 000
Föreningen Artikel 31		493 000

Föreningen Kulturhuset		600 000
Föreningen Kulturprojekt Röda Sten		515 000
Föreningen Kulturstorm		410 000
Föreningen Molière Ensemblen	2	429 000
Föreningen Möteplats Hornstull		1 700 000
Föreningen Odysseateatern		717 000
Föreningen Zingo		400 000
Hälsinglands Dansteater		195 000
Kulturföreningen Dialog		1 180 000
Kulturföreningen m.i.m		1 010 000
Kulturföreningen Spiritus Mundi	2	6 645 000
Köpings Amatörteater		500 000
Länsbygderådet i Östergötland		1 516 000
Riksförbundet Arrangörer av Nutida Konstmusik		310 000
Share Music Sweden		1 920 000
Skellefteås Kulturförening för Levande Rollspel och Interaktiv Teater	2	229 400
Spegelteatern		558 000
Sveriges Musik och Kulturskoleråd		2 705 000
Teater De Vill	2	480 000
Teater Laika		250 000
Teater Spira		396 000
upSweden Music Community		663 000
Virserums Konsthallsförening		512 000

Ögonblicksteatern		746 000
Örebro Konstskolas Vänner		200 000
		34 862 400

Offentlig huvudman	Antal	Belopp, (kr)
---------------------------	--------------	---------------------

Akademiska sjukhuset		800 000
Astrid Lindgrens Barnsjukhus	2	3 235 000
Botkyrka kommun		1 472 000
DART Regionhabiliteringen Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus	2	877 000
Folke Bernadottehemmet		552 000
Hjälpmiddelsinstitutet	5	1 197 000
Högskolan för Lärande och Kommunikation (HLK) i Jönköping		452 000
Institutionen för molekylär och klinisk medicin		1 141 000
Karolinska Universitetssjukhuset		1 505 000
Landstinget i Uppsala		1 125 000
Lunds Tekniska Högskola – Certec Institutionen för Designvetenskap		2 285 000
Malmö Stadsbibliotek		337 000
Regionförbundet i Uppsala län	2	3 100 000
Robertsfors kommun		842 000
Sahlgrenska Universitetssjukhuset		1 981 000
Sala kommun		510 000
Skellefteå kommun		300 000
Specialpedagogiska Institutet		371 000
Statens maritima museer/Vasamuseet		1 500 000
Stockholms kommun, Hägerstens stadsdelsförvaltning		1 100 000
Stockholms läns landsting		873 500
Sunnadalskolan		122 000
Söderhamns kommun		233 000

Umeå kommun, Kulturverket		1 570 000
Universitetssjukhuset i Linköping		310 000
Universitetssjukhuset i Lund		500 000
Vård- och Omsorgsförvaltningen i Lund		861 000
Örebro Universitet, Barnrättsakademien		1 358 000

30 509 500

Sociala organisationer	Antal	Belopp, (kr)
-------------------------------	--------------	---------------------

ATIM Kvinnojour		488 000
Biståndsorganisationen Individuell Människohjälp	2	1 202 000
Ersta Diakonisällskap		253 000
Falkenbergs Fontänhus		783 000
Föreningen Alla Kvinnors Hus		267 000
Föreningen Bryggan i Stockholm		1 696 000
Föreningen Hela Människan i Sala		958 000
Föreningen Hjälpkällan		666 000
Föreningen Kvinnors Nätverk		1 200 000
Föreningen Män för Jämställdhet		1 934 000
Föreningen Räddningsmissionen		1 500 000
Föreningen Socionomer inom fosterbarnsvården		1 700 000
Hassela Solidaritet		1 506 000
Kamratföreningen Convictus		787 000
Kvinnojouren Iris		278 000
Lunds Kvinnoforum		565 000
Partnerskapet för utveckling av sociala företag		570 000
Riksbryggan		634 000
Riksförbundet BRIS – Barnens Rätt i Samhället		517 000
Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare		877 500
Riksförbundet för Hjälp åt narkotika och läkemedelsberoende (RFHL) i Stockholm		556 000

Riksförbundet för Hjälp åt narkotika och läkemedelsberoende (RFHL) Riks		320 000	Sensus Studieförbund, Älvsjö		450 000
Riksföreningen för Barnsjuksköterskor		1 820 000	SISU Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation, Småland		460 000
Riksorganisationen Män för Jämställdhet		3 722 000	Stiftelsen Activa i Örebro län	2	1 695 000
Rädda Barnen		665 000	Stiftelsen Arbetets museum		1 065 000
Rädda Barnen i Karlskoga/Degerfors		361 000	Stiftelsen Bräcke Diakoni		3 290 000
Rädda Barnen i Luleå		195 000	Stiftelsen Fabula Storytelling		1 550 000
Röda Korset		815 000	Stiftelsen Fountain House Stockholm		864 000
Röda Korset, Region Syd	2	868 000	Stiftelsen Framnäs Folkhögskola	2	661 000
Röda Korset, Region Sydost		450 000	Stiftelsen Friends – elever mot mobbing		2 565 000
Röda Korset, Region Södra Norrland		498 000	Stiftelsen Gyllenkroken		1 835 000
Situation Stockholm		470 000	Stiftelsen Göteborgsfontänen	2	770 000
Stadsmissionen i Stockholm		600 000	Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset	7	16 375 000
Svensk Flyktinghjälp, SWERA		1 638 000	Stiftelsen Kvinnoforum		618 000
Sveriges Kvinnojourers Riksförbund		2 230 000	Stiftelsen Min Stora Dag		266 000
Vägen ut – Kooperativens Intresseförening		1 390 000	Stiftelsen Mo Ångsåg	2	257 140
		34 979 500	Stiftelsen Orienteatern		1 670 000
			Stiftelsen Parasoll		27 000
Stiftelser/Studieförbund	Antal	Belopp, (kr)	Stiftelsen Regionmuseet i Kristianstad		633 000
Arbetarnas Bildningsförbund		292 000	Stiftelsen Stora Sköndal		511 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Jönköping		145 000	Stiftelsen Tensta Konsthall		450 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Umeå		806 000	Stiftelsen Väddö och Södertörn Folkhögskolor	2	373 000
Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) Växjö		570 000	Stiftelsen Västergötlands museum		647 000
Grosshandlare Axel H. Ågrens Donationsfond		1 040 000	Studieförbundet i Göteborg	2	676 000
Härnösands Folkhögskola		322 000	Studieförbundet i Kiruna		367 000
Medborgarskolan Syd		515 000	Studieförbundet i Norra Skaraborg		323 000
Mediacenter, Sensus Studieförbund, Stockholm		480 000	Studieförbundet i Norra Storstockholm		2 390 000
Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) i Norrköping		73 000	Studieförbundet i Södra Lappland		499 000
Sensus Studieförbund, Norrköping	2	2 141 000	Studieförbundet i Umeå		110 000
Sensus Studieförbund, Västra Sverige		2 010 000	Studieförbundet i Uppsala		38 000

Studieförbundet Bilda Svealand	1 040 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Eksjö	1 430 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Göteborg	877 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Luleå	1 100 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Region Jönköpings län	225 000
Studieförbundet Vuxenskolan, Västra Värmland	980 000
Sverigefinska Folkhögskolan	1 006 000
Sydärkes Utbildningsförbund	550 000
	1 001 000
	58 038 140

Trossamfund	Antal	Belopp, (kr)
Abrahamsbergskyrkans Församling		270 000
Furuhöjdskyrkan Församling i Alunda		630 000
Föreningen Kyrka Samhälle		55 000
Kungsporskyrkan		800 000
		1 755 000

Ungdomsorganisationer	Antal	Belopp, (kr)
Centrum för Internationellt Ungdomsutbyte		680 000
Förbundet Unga Forskare		2 363 000
Förbundet Vi Unga		565 000
Föreningen Gemensam Framtid		161 000
Föreningen KulturUngdom	2	706 000
Föreningen Ungdomens Hus i Uppsala		1 328 000
KFUK-KFUM, Göteborg	3	1 430 000
KFUK-KFUM, Malmö		450 000
KFUM, Jönköping		323 000
KFUM, Linköping		578 000
Kurdiska Ungdomsföreningen i Göteborg		316 000

Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer	2	6 295 000
Majornas Samverkansförening		730 000
Riksförbundet Ungdom för Social Hälsa	2	1 045 000
Romska Ungdomsförbundet		1 075 000
Somalisk-Svenska Ungdomsriksförbundet		500 000
Svenska Missionsförbundets Ungdom (SMU) Åby		210 000
Sveriges Ungdomsråd		1 354 000
Unga RBU-are		747 000
Unga Synskadade Stockholm		263 000
Unga Örnar, Borlänge		256 000
		21 375 000

Övrigt	Antal	Belopp, (kr)
Adoptionscentrum		124 000
Barnens Egen Matskola	2	926 000
Barnplantorna – Riksförbundet för barn med Cochleaimplantat		992 000
Blue Hill kamratförening		340 000
Boo Folkets Hus Förening		150 000
Centrum Mot Rasism		2 387 000
Coompanion, Kooperativ Utveckling, Norrbotten		500 000
Drömmarnas Hus Ek. förening		800 000
European Institute for Design and Disability (EIDD) Sverige		624 000
Föreningarnas Hus i Skellefteå		258 000
Föreningen ALMA Europa	2	2 830 500
Föreningen Bure		559 000
Föreningen Clownner utan gränser		1 302 000
Föreningen FöräldraFamnen		350 000
Föreningen Klassmorfar för Barnen		1 210 000
Föreningen Kurage		275 000
Föreningen Läsrörelsen		498 000

Föreningen Neon Gallery Brösarp Society		444 000	Studieförbundet Vuxenskolan, Södra Mellansverige (f.d Hushållningssällskapet i	
Föreningen Off-Stockholm	2	4 266 000	Östergötland)	397 000
Föreningen Plural		1 300 000	Svensk Forms Regionalförening För Skåne	419 000
Föreningen Sandbäcken		1 062 000	Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund	2 1 405 000
Föreningen Simone		310 000	Svenska Korczaksällskapet	550 000
Föreningen Stjärnjouren		113 000	Svenska OMEP	1 296 000
Föreningen Tjejzonen		342 000	Sveriges Makalösa Föräldrar	970 000
Gender Institut Gotland		1 130 000	Tjejjouren Västerbergslagen	890 000
Hallunda-Norsborgs Föreningsråd		350 000	Torsby Brukshundklubb	241 000
Hälsans Natur		1 570 000	Via Nova	250 000
Ideella föreningen Livstycket		693 000	Värmdö Föreningsråd	910 000
Intresseföreningen ISIS		1 620 000	Öppna Kanalen Närke	410 000
Intresseföreningen Mellanmålet		823 000		54 465 000
IOGT-NTO, lokalföreningen 2176 Klipprosen		1 050 000		
IOGT-NTO-föreningen Anders Fryxell		142 000	Total	377 699 440
Macken Växjö Ekonomisk Förening		497 000		
Mångfaldscentrum i Värmland		850 000		
Nationella Hjälpplinen		2 287 000		
Nordisk förening för sjuka barns behov		710 000		
Nätverket Kön Spelar Roll		835 000		
Riksförbundet för Sexuell Upplysning		4 340 500		
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande (RFSL) i Stockholm 2		1 449 000		
Riksförbundet för sexuellt likaberättigande RFSL Nord		1 441 000		
Riksförbundet för änkor och ankemän		658 000		
Skarpnäcks Folkhögskola		855 000		
Sociala kooperativens intresseorganisation (SKOOPI)		1 396 000		
Sociala Missionen		580 000		
Spelberoendes Förening i Göteborg		467 000		
Spädbarnsfonden		353 000		
Stockholms läns Hembygdsförbund		668 000		

